

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra psychologie

Bakalářská práce

Partnerská nevěra a její psychické důsledky

Vedoucí práce: PhDr. Jan Polivka

Autor práce: Zuzana Černochová
Studijní obor: Sociální a charitativní práce
Ročník: 3.

2010

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

Ve Strakonících dne 26.3.2010

.....
Zuzana Černochová

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PhDr. Janu Polivkovi za cenné rady, podnětné připomínky a metodické vedení práce. Ráda bych poděkovala i všem ostatním, kteří se podíleli na zpracování této práce, a také své rodině za trpělivost a podporu.

Obsah

Obsah	4
Úvod.....	7
I. TEORETICKÁ ČÁST	9
1 Definice nevěry	10
2 Pohled do historie.....	12
2.1 Babylonská říše	12
2.2 Starověké Řecko	13
2.3 Starověký Řím.....	14
2.4 Středověk	14
2.5 Rok 1000 a období po něm	15
2.6 Současnost.....	17
2.6.1 Křesťanství	17
2.6.2 Islám.....	18
2.7 Závěr	19
3 Příčiny, typy a psychické důsledky nevěry	20
3.1 Příčiny a motivace nevěry	20
3.1.1 Nevěra vyplývající ze sexuální potřeby	20
3.1.2 Nevěra spojená s mimosexuální motivací.....	21
3.1.3 Nevěra vyplývající ze situační charakteristiky	22
3.1.4 Nevěra jako reakce na vztahové problémy	24
3.2 Typy nevěry	24
3.3 Psychické důsledky partnerské nevěry.....	26
3.3.1 Deprese.....	28
3.3.2 Soužití partnerů po nevěře	29
3.4 Závěr	31
4 Představitelé partnerské nevěry a jejich očekávání.....	33
4.1 Muži	33

4.1.1	Nevěrný muž	33
4.1.2	Muži, kterým jsou ženy nevěrné	34
4.2	Ženy	35
4.2.1	Nevěrná žena	36
4.2.2	Ženy, kterým jsou muži nevěrní	37
4.3	Očekávání od vztahu	38
4.3.1	Očekávání žen	38
4.3.2	Očekávání mužů	40
4.3.3	Determinanty vztahu vyplývající z primární rodiny	42
4.3.4	Závěr	44
5	DNA testy otcovství	45
5.1	Genetika	45
5.2	DNA	45
5.3	Test otcovství	46
5.4	Závěr	49
II.	PRAKTICKÁ ČÁST	51
6	Průzkum	52
6.1	Cíl a předmět průzkumu	52
6.2	Výzkumné metody a techniky	52
6.3	Charakteristika zkoumaného vzorku	53
6.4	Výsledky výzkumu	56
6.4.1	Hodnoty v partnerském vztahu	56
6.4.2	Co je nevěra	60
6.4.3	Nevěrnější muži nebo ženy	60
6.4.4	Odpuštění nevěry	63
6.4.5	Názory na nevěru	67
6.4.6	Vztah po nevěře	70
6.5	Shrnutí výzkumu	73
	Závěr	74

Literatura.....	76
Příloha č.1 – dotazník.....	83
Abstrakt.....	87
Abstract.....	88

Úvod

V současné době je téma partnerské nevěry stále více aktuální a stále více lidí se s tímto fenoménem setkává. Ať už jsme to my sami, koho tato nepříjemná událost postihla, nebo někdo z našich známých a přátel, lze říci, že v našem okolí se vždy vyskytuje nějaká osoba, která má s nevěrou určité zkušenosti. Nejedná se pouze o určitou skupinu obyvatel, ale nevěra postihuje široké spektrum lidí.

Nevěra není pouze záležitostí současné doby, jak by se mohlo zdát, ale naopak vyskytovala se v lidských životech už od počátku existence. V průběhu historie byla více či méně tolerována. Například velmi známé jsou milenky francouzských králů, z nichž nejproslulejšími byly milenky Ludvíka XIV. nebo Ludvíka XVI. z rodu Bourbonů. Milenky francouzských králů nebyly před veřejností většinou nějak utajovány. Dalším zajímavým případem z historie byl i anglický král Jindřich VIII, kterému papež Klement VII. nepovolil rozvod, a on v reakci na to odtrhl Anglii od katolické církve a založil si vlastní církev. V dějinách partnerské nevěry bylo mnoho dalších osobností z historie, ale i velice mnoho obyčejných lidí.

K výběru tématu partnerské nevěry mě vedla zkušenost, že problematika partnerských vztahů, a zvláště pak nevěry, je velice zajímavé téma, které je v dnešní době stále více aktuální. Mezilidské vztahy mě vždy velice zajímaly, a proto když se v mém blízkém okolí vyskytla partnerská nevěra, začala jsem se o tuto problematiku více zajímat.

V teoretické části své práce se zabývám historií nevěry a snažím se více přiblížit možné motivace vedoucí k partnerské nevěře. V práci se rovněž snažím přiblížit charakteristiky představitelů partnerské nevěry a očekávání mužů a žen od vztahu. Dále se zaměřuji na typy nevěr a zejména na psychické důsledky, které nevěra vyvolává a zapříčiňuje.

Praktická část je věnována výzkumnému šetření, které má zjistit názory lidí na danou problematiku. Cílem práce je zjištění, nakolik se lidé s partnerskou nevěrou setkali, zda jsou schopni ji tolerovat případně odpustit, a jaké hodnoty jsou pro ně ve vztahu prioritní a důležité.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Definice nevěry

Pro každého může nevěra znamenat něco jiného, pro někoho může být nevěrou pohlavní styk a někdo jiný může být přesvědčen, že člověk může být nevěrný již pouhou myšlenkou.¹

Ottův slovník naučný, jenž byl vydán roku 1888, pojem nevěra nezná. Ale nachází se v něm heslo cizoložství. Jeho definice zní: „*Mimomanželské souložení jednoho z manželů nebo takové souložení s jedním z manželů.*“²

V roce 1922 A. Debay přirovnal nevěru ke křivé přísaze. Tvrdí, že ten kdo nedodrží přísahu, tak páchá zločin, proti němuž by se mělo přísně zakročit. Masarykův slovník naučný z roku 1931 definuje manželskou nevěru jako něco, co se jeví jako cizoložství a co je „*důvodem k rozvodu od stolu a lože*“. Příruční slovník českého jazyka z roku 1938 vysvětluje pojem nevěry, jako nedostatek víry. Ten, kdo je nevěrný, je zrádný a v lásce zpronevěřilý.³

V roce 1944 M. Vopršalová-Šteflová jasně definovala nevěru, ovšem pod pojmem cizoložství. „*Cizoložství znamená soulož, nikoliv snad jiné erotické styky s cizí osobou, jež by byly například nepořádným životem nebo citelným ubližováním druhému manželů.*“⁴

V pozdějších letech se pojem nevěra užíval vcelku běžně, aniž by byl definován. Capponi a Novák ve své knize *Sám sobě manželským poradcem* definují nevěru jako: „*Milostný (sexuální) poměr s mimomanželským partnerem v době trvání*

¹ HÉDLOVÁ, I. *Co je to nevěra?* Dáma.cz [online]. 18.srpna 2005. [cit. 13. ledna 2010]. Dostupné na <<http://sex.dama.cz/clanek.php?d=5388>>.

² CAPPONI, V.; NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem: První pomoc při příhodách nevěrných.* Praha: Grada Publishing, 1995. s. 44 – 47. ISBN 80-7169-163-1.

³ Tamtéž

⁴ Tamtéž

manželství, eventuálně stejný poměr s jinou osobou, než je ta, které jsme učinili, ať již vyřčený nebo nepsaný a mezi řádky se rozumící slib věrnost.“⁵

Pavel a Helena Hartlovi ve svém Psychologickém slovníku z roku 2000 definují pouze sexuální nevěru a to jako: „*Soulož nebo jiné sexuální aktivity prováděné s jiným partnerem než s tím, s nímž osoba žije ve svazku dle zákona či zvykového práva.*“ Hartlovi zde uvádí, že v monogamních společnostech se nevěra morálně odsuzuje, dokonce trestá, ve vyspělých společnostech je však více tolerována. U nás nevěra není právním termínem, a proto nemůže být důvodem k rozvodu.⁶

⁵ CAPPONI, V.; NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem*, s. 44 – 47.

⁶ HARTL, P.; HARTLOVÁ, H., *Psychologický slovník*, Praha: Portál, s.r.o, 2000. s. 365. ISBN 80-7178-303-X.

2 Pohled do historie

Vztah Adama a Evy byl prvním prototypem monogamního vztahu, jejich svazek ani nemohl být jiný, neboť v té době na Zemi nikdo jiný nežil. A i přesto se našel svůdce v podobě hada.⁷

Podíváme-li se do historie zjistíme, že „z historického pohledu společnost vždy tolerovala nevěru muže nesrovnatelně více, než nevěru ženy“.⁸

Dle profesora Weisse je to z důvodu, že společnost měla za úkol chránit paternitu. Jelikož ženy, stejně jako muži, nejsou vyloženě monogamní, tak hrozilo, že muž by mohl v budoucnu vychovávat a investovat do cizího potomka. To bylo vnímáno jako veliké nebezpečí, a v důsledku toho muži ve společnosti vytvořili zákony, které měly za úkol chránit paternitu ve společnosti, a tím zajistit, že muž bude vychovávat svého biologického potomka.⁹

Zda žili muž a žena v době pravěku v páru nebo ve skupinách, či v promiskuitě, nebo zda měli v té době pravidla tlupy jimiž se řídili, nelze opodstatněně říci a nelze také zjistit, jakou hodnotu měla žena té doby.¹⁰

2.1 Babylonská říše

V Babylónské říši byl přibližně roku 1686 před Kristem sepsán králem Chammurapim zákoník, patřící mezi nejstarší dochované zákoníky vůbec.¹¹ Chammurapiho zákoník byla první právní norma, která popisovala existenci

⁷ CAPPONI, V.; NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem*, s. 38.

⁸ WEISS, P. *Nevěra*. Partnerské vztahy aneb Návod na přežití. [online]. [cit. 14. ledna. 2010]. Dostupné na <<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10169534665-partnerske-vztahy-aneb-navod-na-preziti/>>.

⁹ Tamtéž

¹⁰ MORUS (LEWINSOHN, R.) *Světové dějiny sexuality*. 2. dopl. vyd. Praha: Naše vojsko, 1992. s. 16. ISBN 80-206-0071-X.

¹¹ *Chammurapiho zákoník*. Wikipedie – otevřená encyklopedie [online]. 2. března 2010 [cit. 6. března 2010] Dostupné na <http://cs.wikipedia.org/wiki/Chammurapiho_z%C3%A1kon%C3%ADk>.

monogamní rodiny. Lze říci, že Chmmurapiho zákoník byl sociálnější, než některé zákony starověku – například poskytoval ochranu slabším, zvláště pak ženám. „*Základem rodiny byla monogamie stvrzená manželskou smlouvou.*“ Mimo to si mohl manžel vydržovat několik konkubín, které si směl vzít domu. V případě, že muž neměl děti se svou ženou, ani s některou s konkubín, mohl se oženit s druhou ženou, ovšem ta zaujímala nižší postavení.¹²

V otázce věrnosti byly velké rozdíly. Pokud byl muž nevěrný, žena od něj mohla odejít. Ovšem, pokud se nevěry dopustila žena riskovala, že bude hozena do vody a utopena. V případě, že by žena byla nachytána s milencem in flagranti, byli do vody vhozeni oba.¹³

2.2 Starověké Řecko

Podíváme-li se na řeckou mytologii zjistíme, že nejvyšší řecký bůh Zeus svou ženu Héro podváděl jak jen mohl. Často se při svádění svých milenek proměnil v někoho jiného, ať už to byla podoba Amfitryóna, manžela královny Alkmény, nebo proměna v labuť v případě Lédy. Mezi ty, které Zeus svedl dále můžeme zařadit Danaé, Élektru, fénickou princeznu Európu, Pyrrhu či Niobé.¹⁴

Dle Jana Bauera je zajímavé, že řecký bůh Zeus oplýval cizoložstvím, ale sami Řekové cizoložství netolerovali. Žena, která byla vdaná, byla považována za majetek svého muže. Pokud se stalo, že byla svedena jiným mužem, tak ten se dopouštěl krádeže. Stalo-li se, že muž přistihl svoji ženu s jiným mužem, řešil to razantně a to nejčastěji tak, že muže zabil.¹⁵

¹² MORUS (LEWINSOHN, R.) *Světové dějiny sexuality*, s. 20.

¹³ Tamtéž, s. 21.

¹⁴ BAUER, J. *Sex v dějinách*. Třebíč: Akcent, 2003. Kapitola 2. Vášně přímo božské, s. 17 – 18. ISBN 80-7268-252-0.

¹⁵ Tamtéž

2.3 Starověký Řím

Ve Starověkém Římě záviselo postavení ženy na tom, zda dovedla sexuálně uspokojit svého muže. V případě, že se jí to nedařilo, musel mít muž možnost najít si uspokojení jinde. I z tohoto důvodu se v Římě tolerovala prostituce.¹⁶

V Římě o trestu za nevěru ženy rozhodoval rodinný soud. Pokud manžel přistihl svou ženu s milencem, mohl ho okamžitě zabít, nebo tak mohl učinit i otec ženy, ovšem ten by musel zabít i svou dceru. Později se nevěra stala kvalifikovaným důvodem k rozvodu, vyhnanství a ztrátě majetku ženy. Za vlády císaře Konstantina (306 – 337 po Kristu) bylo cizoložství trestáno smrtí stětím. V letech 527 – 565 po Kristu, v době vlády Justiniána, byla žena trestána za nevěru doživotím v klášteře, avšak manžel si ji mohl do dvou let vzít zpět.¹⁷

Ve starověku manželství nebylo svazkem lásky, ale sňatky se uzavíraly na základě majetku partnerů. Mělo se tím zajistit předání majetku biologickým potomkům. Institut rozvodu byl ve všech starověkých kulturách. Rozvodu se v té době mohli snadno domoci oba manželé poměrně snadno. Sankce za nevěru nebyly na podporu monogamie, ale byly proti trestné majetkové činnosti. Nevěrná žena mohla ohrožovat manžela potomkem, jenž nebude biologicky jeho vlastní, a přesto bude jeho dědicem.¹⁸

2.4 Středověk

Středověk se vyznačoval větší sexuální tolerantností, než mnohá pozdější období. Obecně se nepožadovalo potlačování sexuálního pudu, ale jeho skrývání. Navenek vše vypadalo, že všichni žijí ve spořádaném svazku založeném zejména

¹⁶ BAUER, J. *Sex v dějinách.*, s. 51.

¹⁷ CAPPONI, V.; NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem*, s. 38 – 39.

¹⁸ Tamtéž, s. 39.

na věrnosti. Ovšem manželská nevěra byla zejména ve vyšších vrstvách velice rozšířená.¹⁹

V pozdním středověku měšťanstvo bránilo nejen své peníze, ale také své ženy. Měšťané vymysleli prostředek, kterým chránili svou právoplatnou ženu před cizoložstvím. Než muž odjel mimo domov nasadil své ženě pás cudnosti, od kterého měl klíč pouze manžel. Počestný měšťan měl právo chodit za ženami, jež pás cudnosti nenosily.²⁰

Během celého středověku byla prostituce velice rozšířená, i když se čas od času proti ní prováděla různá opatření. V západní Evropě se do boje s prostitucí pustil Karel Veliký. V jeho zákonech bylo smilstvo, prostituce a cizoložství považováno za tři sexuální neřesti, které je třeba vyhladit. Nástupce Karla Velikého přikázal prostitutky házet nahé do vody a přihlížející lidé se jim měli vysmívat. Ovšem prostituce všechny snahy o její vyhlazení přežila.²¹

2.5 Rok 1000 a období po něm

V roce 1000 vyhlásil aškenázský rabín Geršom ben Juda monogamii, která byla směřována na Židy žijící ve střední Evropě. Důvodem pro vyhlášení monogamie bylo, že v té době hrozily Židům brutální pogromy, před nimiž bylo třeba utéci. Geršom ben Juda usoudil, že manželům s dětmi se bude utíkat lépe, než skupině s několika manželkami a mnoha dětmi.²²

Rabín Geršom ben Juda toto ustanovení ale omezil jen na zkoušku na určitou dobu, a to na 1000 let. Profesor Petr Weiss, který se tímto zabýval zjistil, že v roce 2000 se opravdu sešla rabínská rada, která ovšem konstatovala, že „tisíc let je příliš

¹⁹ CAPPONI, V.; NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem*, s. 95.

²⁰ MORUS (LEWINSOHN, R.) *Světové dějiny sexuality*, s. 100.

²¹ Tamtéž

²² VERECKÝ, L. Je monogamie přežitek?. *Magazín Dnes*. 2010, roč. 17, č. 6, s. 22 – 28.

krátká doba na to zodpovědně posoudit, zda je monogamie výhodná, nebo ne“. A proto byla tato zkušební doba prodloužena o dalších 1000 let.²³

V období renesance nebylo mnohoženství a mnohomužství knížat a kněžen nijak omezeno. „*Manželská věrnost se vyžadovala a očekávala jen v zaostalých zemích.*“ Sexuální život ovšem podléhal určité hierarchii, jíž se museli podřídit i nejvyšší panovníci. Milenky a milenci se dělili na tři kategorie: pro lásku, pro manželství a pro potěšení. Manželka či manžel museli nutně pocházet z rodiny, která v zemi vládla buď v minulosti, nebo byla momentálním vládnoucím rodem. Pouze děti vzešlé z těchto svazků měli právo na následnictví trůnu. Na druhém místě stála oficiální milenka panovníka. Panovník však nemohl mít více žen současně, jako například v Babylóně. Oficiální milenka zaujímal vysoké postavení a často se podílela na chodu země. Poslední kategorii tvořili tanečnice, herečky a ženy od divadla. Pány od dvora přitahovaly zejména z důvodu, že představovaly neobvyklou atrakci.²⁴

Od 18. století se objevovali právní úvahy, v nichž cizoložníci neměli být trestáni smrtí. Došlo také k odstranění beztrestnosti za zabití cizoložníků. Mnohde však zůstalo dochováno mnohem přísnější hodnocení ženy, která se dopustila nevěry, než muže. Dokazuje to i Rakousko-uherský zákon z roku 1852, kdy bylo cizoložství považováno za přestupek, který mohl být stíhán v případě, že se poškozený manžel trestu domáhal. V tom případě mohla být žena odsouzena na 1 až 6 měsíců do vězení. Ovšem v případě kdy hrozilo, že manžel není biologickým otcem dítěte, tak měla být žena potrestána mnohem přísněji.²⁵

²³ VERECKÝ, L. Je monogamie přežitek?. *Magazín Dnes*. 2010, roč. 17, č. 6, s. 22 – 28.

²⁴ MORUS (LEWINSOHN, R.) *Světové dějiny sexuality*, s. 146 – 148.

²⁵ CAPPONI, V.; NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem*, s. 39 – 40.

2.6 Současnost

Velká část lidí zůstává dnes věrná tradičnímu monogamnímu svazku. Ovšem už mnohem méně bývá pouze jeden partner na celý život, ale stále častěji lidé během života vystřídají více zákonných partnerů. Partnerská nevěra v naší kultuře není nijak postihována.²⁶

2.6.1 Křesťanství

Sexuální morálka je v naší kultuře ovlivněna především judeo-křesťanským pojetím.²⁷

Manželství je v křesťanství právoplatným svazkem dvou lidí opačného pohlaví.²⁸ Pro katolíky je manželství svátostí a je v něm zvláštním způsobem představována láska Ježíše Krista k jeho církvi. Tím, že je v katolické církvi manželství chápáno jako svátost, je vyjádřena jeho nesmírná hodnota, a proto také nemůže být manželství jako takové rozloučeno nebo zrušeno.²⁹

Cizoložství je v církvi považováno za závažné provinění člověka vůči manželskému mravnímu řádu. Od svých počátků církev odmítá styk s prostitutkami, sexuální nevázanost a manželskou nevěru.³⁰

Povinný celibát kněží nebyl vždy naprosto vyžadován, dlouhá staletí bylo běžné, že kněží se směli ženit a mít děti. Dokonce svatý Petr, který je označován za

²⁶ JANDOVÁ, L. *Nastává konec monogamie?* Novinky.cz [online]. 21. července 2008. [cit. 7. března 2010]. Dostupné na <<http://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/145398-nastava-konec-monogamie.html>>.

²⁷ WEISS, P.; ZVĚŘINA, J. *Sexuální chování v ČR – situace a trendy*. Praha: Portál, 2001. s. 14, ISBN 80-7178-558-X.

²⁸ *Manželství*. Wikipedie – otevřená encyklopedie [online]. 12. března 2010 [cit. 13. března 2010] Dostupné na <http://cs.wikipedia.org/wiki/Man%C5%BEelstv%C3%AD#K.C5.99es.C5.A5ansk.C3.A9_pojet.C3.AD_man.C5.BEelstv.C3.AD>.

²⁹ Překlad: ŠRAJER, J.; RYNEŠOVÁ, M.; FELDMANN, V. *Život z víry*, Překlad 2. dílu katolického katechismu pro dospělé. České Budějovice: PROTISK, 2005. s. 255. ISBN 80-7040-809-X.

³⁰ Tamtéž, s. 257 – 258.

prvního papeže, byl ženatý. Na 2. lateránském koncilu, který se konal roku 1139, se stanovil požadavek pohlavní zdrženlivosti mnichů, duchovních a řádových sester.³¹ Do 2. lateránského koncilu byla manželství duchovních a mnichů považována za nedovolená, ale koncil toto změnil a manželství mnichů a duchovních byla stanovena, jako neplatná.³²

2.6.2 Islám

Rodina v Islámu je velmi soudržná a provázaná. Lidé znají své velmi vzdálené příbuzné i svůj rod po mnoho generací nazpět. V islámské společnosti je manželství mezi mužem a ženou považováno za nejzávažnější smlouvu. Žena je v rodině hlavní postavou a to z důvodu, že se stará o své děti, rodí je a vychovává. Z tohoto důvodu musí být o ženu dobře postaráno.³³

V současné době se v některých zemích hovoří o zákazu nošení muslimských oděvů, které zahalují ženy od hlavy až k patě. Nejblíže má ke schválení tohoto zákona Francie, ale i tam vzbudil návrh velmi ostrou debatu. Návrh zákona podpořil francouzský prezident Nicolas Sarkozy, který řekl, že tradiční muslimský oděv, tzv. burka, je znakem zotročování.³⁴

Samy muslimské ženy věří, že by měly chodit takto zahalené, a ukazovat se pouze svému manželovi.

V islámu je povolena polygamie, ale pouze v případě, že muž se dokáže postarat o všechny své manželky a v ničem neupřednostňuje jednu nebo druhou. Žena

³¹ BAUER, J. *Sex v dějinách.*, s. 17 – 26.

³² JEDIN, H. *Malé dějiny koncilů - 1. a 2. lateránský koncil (1123 a 1139)*. Theofil.cz [online]. 26. října 2009. [cit. 6. března 2010]. Dostupné na <<http://revue.theofil.cz/revue-clanek.php?clanek=910>>.

³³ MAJED, M. *Dr. Vladimír Sánka: Proč jsem konvertoval k islámu*. Britské listy [online]. 22. listopadu 2001. [cit. 18. ledna 2010]. Dostupné na <<http://www.blisty.cz/art/9324.html>>.

³⁴ ŠLAJCHRTOVÁ, L. Vysvlékne Evropa muslimky z burek? Zákazu je nejbliž Francie. *Idnes.cz* [online]. 27. února 2010. [cit. 28. února 2010]. Dostupné na http://zpravy.idnes.cz/vysvlekne-evropa-muslimky-z-burek-zakazu-je-nejbiz-francie-pr3-/zahranicni.asp?c=A100225_152247_zahranicni_btw

má ovšem právo uvést ve svatební smlouvě požadavek, aby byla mužovo jedinou ženou.³⁵

Dle islámského práva Šaría může být žena, která byla přistižená při nevěře, ukamenována před očima své rodiny.³⁶

2.7 Závěr

Z pohledu do historie vidíme, že různá historická období se vyznačovala odlišnými postoji k nevěře. Rovněž sankce za cizoložství se lišily nejen v závislosti na obdobích, ale zejména byly velké rozdíly týkající se pohledu na nevěru ženy a nevěru muže. Křesťanství chápe manželství jako právoplatný svazek dvou lidí – muže a ženy. Pro katolíky je manželství svátost a cizoložství je považováno za hluboké provinění se proti mravnímu řádu. V Islámu je manželství považováno za nejzávažnější smlouvu mezi mužem a ženou, ale na rozdíl od křesťanství je zde povolena polygamie. Pokud muž má více manželek, je povinen se o každou postarat a v ničem neupřednostňovat jednu před druhou.

³⁵ MAJED, M. Dr. *Vladimír Sáňka: Proč jsem konvertoval k islámu*. Britské listy [online]. 22. listopadu 2001. [cit. 18. ledna 2010]. Dostupné na <<http://www.blisty.cz/art/9324.html>>.

³⁶ ČT24. *Tresty podle práva šaría - ukamenování, bičování nebo useknutí ruky*. ČT24 [online]. 22. dubna 2009. [cit. 22. ledna 2010]. Dostupné na <<http://www.ct24.cz/svet/52457-tresty-podle-prava-saria-ukamenovani-bicovani-nebo-useknuti-ruky/>>.

3 Příčiny, typy a psychické důsledky nevěry

3.1 Příčiny a motivace nevěry

Gapik roztřídil mechanismy sexuální nevěry podle toho, zda vyplývá ze sexuální potřeby nebo z mimosexuální motivace.³⁷

3.1.1 Nevěra vyplývající ze sexuální potřeby

Dle Gapika má tato nevěra 3 formy:

Nevěra, která je projevem nedostatečného přijetí normy ve společnosti.

V tomto případě muž nebo žena nevidí manželskou věrnost jako závaznou, a pokud se jim naskytne možnost k pohlavnímu styku s někým jiným, než se svým partnerem, tak tuto příležitost využívají. Takovýmto příkladem bývají nevěry, kdy partner je v lázních, na konferenci, služební cestě či rekreaci.³⁸

Šmolka popisuje lázeňské nevěry, jako vcelku vyrovnané pro obě pohlaví. Poukazuje na to, že lázeňské prostředí samo o sobě je méně nebezpečné pro vznik nevěry, než se někdy předpokládá. Lázeňské prostředí může podpořit skryté tendence k nevěře, ta poté bývá důsledkem vzájemného působení několika rizikových faktorů.³⁹

Nevěra jako projev sexuálního neuspokojení.

Vyskytuje se v manželstvích, kde partneři dlouhodobě pociťují sexuální nesoulad. Tato situace může vést k nalezení si mimomanželského partnera.⁴⁰

³⁷ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*. Praha: Portál s.r.o., 2006. s. 164. ISBN 80-7367-048-8.

³⁸ Tamtéž

³⁹ ŠMOLKA, P. *Nevěra: Pro podváděné i podvádějící*. Praha: Grada Publishing, 2003. s. 40. ISBN 80-247-0397-1.

⁴⁰ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 164.

Nevěra, která je důsledkem svedení.

Tyto nevěry jsou závislé na situacích v nichž se člověk ocitá. Řadí se sem nevěry, ke kterým došlo pod vlivem alkoholu a nebo na základě svedení druhou osobou – svůdce či svůdkyně.⁴¹

3.1.2 Nevěra spojená s mimosexuální motivací

Odveta za partnerovu nevěru.

Dozví-li se člověk o partnerově nevěře, může reagovat různými způsoby. Jednou z agresivních forem vyrovnání se s nevěrou je její oplácení.⁴² Tento způsob vyrovnání se s nevěrou partnera ovšem nebývá účinným řešením pro překonání citové bolesti, kterou nevěra způsobuje.⁴³

Nevěra jako prostředek k uspokojení potřeby emoční akceptace.

K nevěrám tohoto druhu dochází v případech, kdy člověk pocítuje neuspokojenu potřebu lásky, a touží si potvrdit svou vlastní hodnotu a přitažlivost.⁴⁴ Původ této nevěry bychom mohli najít ve zkušenostech z dětství. Příkladem může být nedostatečné uznání ze strany rodičů, které může vyvolat pochyby o vlastní hodnotě. Takovýto člověk si pak v reakcích druhých hledá své sebepotvrzení. Čím je porucha sebehodnocení větší, tím větší bývá potřeba potvrzování si své hodnoty. Nevěra v tomto případě bývá prostředkem, nikoli však cílem, což platí i u řady jiných nevěř.⁴⁵

⁴¹ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 164.

⁴² Tamtéž

⁴³ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 45.

⁴⁴ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 165.

⁴⁵ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 33.

Nevěra, jako pokus o léčení sexuální poruchy.

Tímto způsobem si lidé pokouší obnovit svoji sexuální aktivitu s jiným partnerem. Tato nevěra se týká především sexuálně chladných žen a mužů, kteří mají potíže s erekcí.⁴⁶

3.1.3 Nevěra vyplývající ze situační charakteristiky

Šmolka rozlišuje další příčiny a motivace nevěř, a to jak v závislosti na osobnostních rysech člověka, tak na situaci v níž se nachází. Některé situace v životě člověka, se mohou vyznačovat zvýšeným rizikem nevěry.⁴⁷

Adaptační fáze manželství – první období v manželství je spojováno s mnoha zátěžemi týkajícími se nejen bytové situace, ale i přípravy na příchod dítěte. Zatímco ženy většinou bývají po celém dni unavené, jejich partneři se vyrovnávají s novou situací, kdy žena občas odmítá sex a kdy mohou mít pocit, že jsou u ženy až na druhém místě. S klesající frekvencí sexuálních kontaktů a nevhodnými reakcemi odmítaného muže, může dojít k manželčině odporu až nechuti. V důsledku toho si někteří muži mohou hledat své uspokojení mimo manželský vztah.⁴⁸

Návrat do zaměstnání po mateřské dovolené – u této nevěry je zvýšené riziko na straně ženy. Jedná se o ženu, která byla dlouhou dobu doma s dětmi, bez většího společenského kontaktu, a její manžel nabyl přesvědčení, že jiný muž by jeho ženě nemohl připadat zajímavější, než on sám, a přestal také jejich vztah kultivovat. Žena se po mateřské dovolené dostane do prostředí, kde jí kolegové začnou lichotit. Poté už jen stačí, aby jejich lichotkám podlehla. Konkrétně u této nevěry, více než u jiných platí, že je lepší prevence nežli léčba. Prevence spočívá v manželově snaze kultivovat soužití i v období, kdy je žena na mateřské dovolené. Důležitá je

⁴⁶ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s 165.

⁴⁷ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 31 – 36.

⁴⁸ Tamtéž, s. 37.

komunikace mezi partnery, program pro společné volné chvíle či občasně pozornosti.⁴⁹

Fáze zavírajících se vrátek – zde dochází ke střetu několika faktorů, od bilancování dosavadního života, společně s pocitem potřeby změny, až po odchod dětí z domova. Pro zachování vztahu je významné, nakolik manželé dovedou vytvořit nové společenství. Svoji roli sehrávají také aktivní zájmy manželů.⁵⁰

Nevybouřené mládí – v tomto případě je riziko u těch, jejichž partner byl jejich prvním, nebo jedním z prvních partnerů vůbec. V poměrně ranném věku, jakoby přeskočili jednu vývojovou etapu, a zatímco jejich vrstevníci se bez větších závazků věnovali zálibám, cestování a jiným aktivitám. Tito lidé žili odlišným životem, který zahrnoval více povinností, než volnosti. V pozdější době, zejména okolo třicátého roku věku, mohou mít tendenci vracet se k etapě, kterou vynechali. Prevencí zde bývá vědomí vývojových etap člověka, případně menší spěch v navazování skutečně vážných známostí.⁵¹

Dlouhodobější odloučení – zde se jedná zejména o časové ohraničení v řádu několika měsíců z důvodů zahraničních pracovních nebo studijních stáží a pobytů.⁵²

Indukované nevěry – u tohoto druhu nevěry jsou motivace ze strany mužů a žen odlišné. Muž chce obstát v kolektivu přátel a kolegů, či v jinak pro něj významné skupině, kde jsou považovány počty mileneckých vztahů za prestiž. Často se může stát, že ve skupině, kde drtivá většina milostných historek nemá reálný podklad, může mít muž pocit, že pouze on je odkázán na svou fantazii, a tak se tedy rozhodne svou situaci změnit. Motivací žen bývají osobní zkušenosti jejich přítelkyň. Někdy stačí, aby blízká přítelkyně ženy udržovala mimomanželský vztah, díky kterému se cítí mnohem lépe, vyrovnaněji a spokojeněji. Žena díky zkušenosti její

⁴⁹ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 37 – 38.

⁵⁰ Tamtéž, s. 38.

⁵¹ Tamtéž, s. 38 – 39.

⁵² Tamtéž, s. 41.

příteřkyně získá představu, že bude-li také udržovat milenecký vztah, bude šťastnější a spokojenější.⁵³

3.1.4 Nevěra jako reakce na vztahové problémy

Mimomanželské vztahy jsou často příčinou partnerských problémů a rozvratů, někdy však mohou být i jejich důsledkem.⁵⁴

Nevěra jako pokus oživit vychladlé manželství – vědomě, nebo nevědomě může nevěra sloužit pro obnovení partnerova eroticko sexuálního zájmu. V podtextu bývá představa, že pokud partner začne žárlit, tak o nás začne mít větší zájem. Dle Šmolky jsou rizika spojená s touto nevěrou poměrně vysoká. Pozitivní výsledek, který tato nevěra může přinášet, bývá zpravidla krátkodobý.⁵⁵

Nevěra jako pokus, jak se od partnera odpoutat – u této motivace dochází ke vzdalování se jednoho z partnerů od druhého. Čím více se jeden z partnerů vzdaluje, o to intenzivněji po něm ten druhý touží. Jeho představa odpoutání se od partnera, pomocí mimomanželského vztahu, bývá však mylná. *„Povrchně milenecký vztah neoslabí touhu po unikajícím partnerovi. Jiným rizikem pak je naopak přesunutí jakési emoční nabuzenosti na nového partnera a vytvoření vztahu nové debaklové závislosti se všemi jeho negativními průvodními znaky.“*⁵⁶

3.2 Typy nevěry

Plzák rozlišuje nahodilý mimomanželský kontakt a mimomanželský vztah.

Mimomanželským kontaktem rozumíme zejména „*ojedinělý sexuální kontakt s milencem, či milenkou, který nebyl ani důsledkem citového vztahu, ani*

⁵³ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 41 – 42.

⁵⁴ Tamtéž, s. 42.

⁵⁵ Tamtéž, s. 44.

⁵⁶ Tamtéž, s. 45.

*k následnému citovému vztahu nevedl.*⁵⁷ V jiné terminologii se s touto formou nevěry můžeme setkat pod názvem rekreační nevěra.⁵⁸ Reakce na tuto nevěru probíhají nejčastěji ve dvou fázích: První fáze je bouřlivá, probíhají v ní projevy pláče a výčitek, nebo naopak mohou být projevy agresivní, mezi které se řadí výhrůžky, nebo provokativní útky či zmizení. Ve druhé fázi nastává trucování a mlčení.⁵⁹

Pokud partneři chtějí manželství zachránit, měli by se držet několika zásad. Zejména uzavřít diskusi o nevěře a dále už se o ní nebavit. V tom může být ale problém, protože na nevěrném partnerovi je, aby žádnou další diskusi už nepřipustil, což je to pro něj velmi těžké, neboť pocity viny které má mu to nedovolují.⁶⁰

Plzák zdůrazňuje, že manželé nemají pátrat po příčině mimomanželského kontaktu, ale měli by se snažit najít cestu, jak by se z akutní situace dostali.⁶¹

Mimomanželský vztah je závažná forma poruchy manželského soužití a ohrožuje existenci manželství. Má delší trvání než mimomanželský kontakt a může v něm vznikat citová vazba. Moultrup v mimomanželském vztahu zdůrazňuje spíše emoční faktory, než sexuální potřebu. Mimomanželský vztah je podle něj „*citovou angažovaností jednoho z manželů ve vztahu k osobě mimo manželství*“. V mimomanželském vztahu se mohou objevit stádia, která se podobají stádiím vývoje manželství.⁶²

Šmolka k těmto dvěma typům nevěry ještě přidává další. Jsou jimi flirt, dobrodružství, swingování a virtuální nevěra.⁶³

⁵⁷ PLZÁK, M. *Poznání a léčba poruch manželského soužití*. Praha: Avicenum, 1973. s. 195 – 197. ISBN 08-037-73.

⁵⁸ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 15.

⁵⁹ PLZÁK, M. *Poznání a léčba poruch manželského soužití*, s. 199 – 204.

⁶⁰ Tamtéž

⁶¹ Tamtéž

⁶² KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 161.

⁶³ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 14 – 17.

Flirt je chápán, jako nezávazné koketování s různými náznaky, ale bez opravdové tendence, že by se tyto náznaky měly realizovat. Vše se odehrává pomocí pouhých představ a svoji roli hraje i možnost člověka tyto představy uskutečnit. Nejedná se však o jejich realizování. Flirt může být i nebezpečný, v případě, že se nám vymkne z kontroly. Kolikrát stačí krize v partnerském vztahu nebo vliv alkoholu, aby se z flirtu stala skutečná nevěra. Dobrodružství je více emotivní. Většinou nebývá spojováno s myšlenkami na případnou společnou budoucnost. Nevěrníci tento vztah vnímají jen jako vztah na přilepšenou, který je často dlouhodobě paralelní s jejich legálním vztahem.⁶⁴

Swingováním se myslí oživení sexuálního soužití, jakousi výměnu partnerů. U většiny případů tato výměna partnerů bývá krátkodobá, i když se někdy může opakovat. Výhodou bývá, pokud aktéři jsou v sudém počtu a jedná se o přibližně stejný počet mužů a žen. Swingování má svá rizika, mezi něž se řadí například různá míra motivace partnerů, kdy jeden z dvojice může na swingování přistoupit pouze z důvodu, aby „nekazil hru“. Tuto hru kazí ten, kdo do ní vnese nějaké emoce, ať už je to žárlení nebo zamilovanost.⁶⁵

Virtuální nevěra bývá nejčastěji používána pro označení využívání seznamovacích stránek nebo chatování na internetu. Virtuální nevěra může mít stejné důsledky, jako nevěra skutečná. U virtuální nevěry se zvětšuje prostor pro fantazie a představy.⁶⁶

3.3 Psychické důsledky partnerské nevěry

V případě, že se jedinec střetne s překážkou, kterou nedokáže zvládnout vlastními silami, naučeným způsobem a v přijatelném čase, tak nastává duševní krize.

⁶⁴ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 14 – 17.

⁶⁵ Tamtéž

⁶⁶ Tamtéž

„Zpravidla tato situace souvisí s ohrožením či ztrátou subjektivně významných záležitostí zejména meziosobní povahy.“⁶⁷

Partnerova nevěra může být vnímána, jako jedna z nejtraumatizujících životních situací, a může mít devastující dopad na psychiku.⁶⁸

Dle Jeronýma Klimeše člověk, který přichází o blízkou osobu, o osobu se kterou má spojené sny a touhy, zažívá pocity přiměřené úmrtí blízkého člověka.⁶⁹

Nejčastější psychické a zdravotní potíže, které souvisí s nevyřešenou partnerskou krizí, bývají depresivní a úzkostné stavy. Z tělesných symptomů to bývají bolesti hlavy či jiných orgánů, které jsou bez objektivního nálezu, případně se mohou vyskytovat poruchy zažívacího traktu, jako je zácpa nebo průjem. Duševní krize může být doprovázená poruchami spánku, pocitem ztráty bezpečí a jistoty, a nastupuje pocit subjektivně prožívaného ohrožení. Jedinec se dostává do stavu tenze, jež se dále vyvíjí v úzkost, kterou provází depresivní nálada.⁷⁰

Často se vztahové problémy lidí somatizují, tzn. že psychické důsledky jsou minimální, ovšem do popředí se dostávají somatické obtíže, které bývají pro lékaře obtížně zařaditelné do určitého klinického onemocnění. Zpravidla organický nález bývá minimální nebo žádný. V takovém případě zůstává duševní krize lékařem nerozpoznána a neléčena. V léčbě převládá symptomatická farmakoterapie, jež mnohdy bývá doprovázená řadou zbytečných vyšetření. Mnoho z těchto pacientů se po letech takové léčby dostává do péče psychiatra.⁷¹

⁶⁷ VYMĚTAL, J. *Duševní krize a psychoterapie*. Hradec Králové: Konfrontace, 1995. s.33. ISBN 80-901773-4-4.

⁶⁸ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 92.

⁶⁹ KLIMEŠ, J. *Rozchod a rozvod*. Partnerské vztahy aneb Návod na přežití. [online]. [cit. 14. ledna. 2010]. Dostupné na < <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/208572231000013-partnerske-vztahy-aneb-navod-na-preziti/>>.

⁷⁰ VYMĚTAL, J. *Duševní krize a psychoterapie*., s. 33 – 34.

⁷¹ Tamtéž

3.3.1 Deprese

Deprese je psychické onemocnění, řadí se mezi afektivní poruchy, které postihne alespoň jednou za život 10 až 15 % populace. Deprese zhoršuje prognózu chronických somatických onemocnění a snižuje kvalitu života. „*Příčiny vzniku depresivních poruch jsou biologické a psychosociální.*“⁷²

Psychické příznaky – člověk s depresivním syndromem pociťuje smutek, stísněnost, úzkost a někdy bývá zcela apatický. Poztrácí schopnost radovat se, je pesimistický, bez sebedůvěry a trpí náchylností k sebeobviňování. Jedinec má sníženou motorickou a mimickou aktivitu a někdy může docházet ke stuporu. Vysoká míra úzkosti může způsobit agresivní chování člověka vůči okolí nebo vůči sobě. U většiny depresí jsou přítomny suicidální sklony.⁷³

Somatické a vegetativní příznaky – jedinec ubývá na váze, může mít pocity sucha v ústech, případně se mohou vyskytnout střevní potíže.⁷⁴ Časté bývají poruchy spánku, přejídání či ztráta chuti k jídlu, tlak na hrudi, bolesti hlavy, střevní a žaludeční potíže.⁷⁵

Reaktivní deprese – nejčastěji vzniká v důsledku stresové události, která byla spojená s nějakou ztrátou. Jako ztrátu člověk pociťuje úmrtí blízkého člověka, ale také události, při kterých ztrácí vztah, plány do budoucna a ideály. Typickými ztrátami je rozchod a rozvod partnerů, ztráta zaměstnání, nebo zjištění nevěry partnera.⁷⁶ Nejvíce obtíží bývá k večeru, mnohdy se vyskytuje porucha usínání.⁷⁷

⁷² LAŇKOVÁ, J.; SIBLÍKOVÁ, J. *Deprese: Doporučený diagnostický a léčebný postup pro všeobecné praktické lékaře*. Praha: Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP, 2004. s. 2. ISBN 80-903573-1-8.

⁷³ ZVOLSKÝ, P. *Speciální psychiatrie*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2005. s. 90 – 91. ISBN 80-7184-203-6.

⁷⁴ Tamtéž

⁷⁵ POUPEŤOVÁ, Š. *Netrapte se po rozvodu*. Praha: Grada Publishing, 2009. s. 129. ISBN 978-80-247-2046-3.

⁷⁶ PRAŠKO, J.; PRAŠKOVÁ, H.; PRAŠKOVÁ, J. *Deprese a jak ji zvládat: Stop zoufalství a beznaděži*. Praha: Portál, 2003. s. 37 – 38. ISBN 80-7178-809-0.

⁷⁷ ZVOLSKÝ, P. *Speciální psychiatrie*, s. 96 – 97.

Lehčí a střední deprese je dnes možné úspěšně léčit ambulantně, ovšem těžké deprese je třeba hospitalizovat. U depresí je důležitým kritériem k hospitalizaci přítomnost nebezpečí sebevražedného jednání. K léčbě depresí se nejčastěji používají antidepresiva a některá neuroleptika. Optimální antidepresivní prostředek se volí na základě hlediska intenzity deprese a kvality depresivního syndromu.⁷⁸

3.3.2 Soužití partnerů po nevěře

Mimomanželský kontakt může mezi partnery vyvolat konflikt. Z klinického hlediska je významné, že naruší-li se funkčnost partnerství, tak konflikt dokáže přetrvávat ve vztahu i nadále.⁷⁹

Aby reakce na odhalený mimomanželský kontakt nepřerostla v chronický konflikt, doporučuje se zamezit jakékoli hovory o nevěře, nepřerušit pohlavní kontakt partnerů a neměnit dosavadní návyky společného soužití.⁸⁰

Manželský konflikt, ke kterému došlo v důsledku odhalení nevěry se označuje, jako debaklový. V takovém případě nastává situace, kdy podvedený nedovede s nevěrným partnerem žít a ani ho opustit.⁸¹

„Z hlediska chování partnera v manželském konfliktu lze tvrdit, že partneři volí raději takový postup, kdy oba trátí, než by riskovali, že by druhý získal.“ Pokud jsou partneři v konfliktu, a je-li zřejmé, že druhý partner bude trpět, jsou ochotni sami podstoupit utrpení. Tuto charakteristiku konfliktu vystihuje hra známá pod názvem Vězňovo dilema. V této hře jsou dva hráči, kteří se rozhodují mezi možnými volenými tahy – buď zradu nebo spolupráci. V případě, že oba hráči volí zradu, tak oba ztrácí stejnou hodnotu. Když jeden hráč volí zradu, a druhý spolupráci, tak zrazený nezískává nic, ale ten který zradil získává vysokou odměnu. Zvolí-li si oba

⁷⁸ ZVOLSKÝ, P. *Speciální psychiatrie.*, s. 97 – 98.

⁷⁹ PLZÁK, M. *Poruchy manželského soužití.* Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. s. 113. ISBN 14-521-88.

⁸⁰ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 170.

⁸¹ PLZÁK, M. *Manželská tonutí.* Praha: Motto, 2000. s. 64 – 65. ISBN 80-7246-056-0.

spolupráci, získávají stejnou odměnu. Záměrem hry je, aby hráči neměli možnost předem se dohodnout na zvolené strategii.⁸²

Hra Vězňovo dilema popisuje konfliktní stav a zároveň vysvětluje důvod opouštění spolupráce partnerů v době konfliktu. Partnerům se nevyplatí spolupráce, protože druhý by mohl něco podstatného získat, naopak vyplatí se zrada, jejíž ztráty jsou jisté. Pouze zisk druhého se stává neúnosným.⁸³

Odolnost jedince čelit psychosociální zátěži z psychologického hlediska souvisí s rodinným zázemím a osobnostními charakteristikami člověka. Neméně důležitý je i naučený způsob řešení problematických situací. V rodinném zázemí se člověk učí tomu, co je pro život nejdůležitější. Z psychologického hlediska je pro člověka důležitá zkušenost akceptace druhými lidmi a bezvýhradné přijetí, aniž by láska ostatních musela být něčím podněcována. V chování člověka se odráží autonomie, identita a autenticita. Jedinec si tyto charakteristiky osvojuje zejména v dětství, kdy se vytváří základy osobnosti. Vřelé rodinné zázemí přispívá k vytvoření základních vlastností osobnosti, které vedou k větší odolnosti vůči duševní krizi. Strategiím při řešení svízelných situacích se jedinec učí již v dětství pomocí nápodoby a na základě vlastní zkušenosti. Strategiím se lze učit i později, ovšem toto osvojení již neprobíhá automaticky.⁸⁴

Lze předpokládat, že každý jedinec má svá specifická citlivá místa, při jejichž reaktivaci může nastat krize. Někdo například může být rozchodem velmi otřesen, a jiný ho snáší poměrně dobře a naopak reaguje neadekvátně v situacích, kdy subjektivně pociťuje ponížení. Za zdroj krize bývá považován pocit ohrožení nebo ztráta sebeúcty, která se váže ke vztahovým záležitostem, a promítá se i do sebepojetí

⁸² PLZÁK, M. *Poruchy manželského soužití*, s. 115.

⁸³ Tamtéž, s. 115.

⁸⁴ VYMĚTAL, J. *Duševní krize a psychoterapie*, s. 22 – 28.

jedince. Vznikne-li situace, kdy člověk není schopen přijmout nové zkušenosti, pak vzniká tzv. inkongruence, která vede k vnitřnímu napětí a oslabení identity.⁸⁵

V partnerském vztahu bývají krize spouštěčem celkové nespokojenosti a depresivních nálad.⁸⁶ Je nutné rozlišovat mezi smutkem a depresí. Smutek je přiměřená reakce na ztrátu a vnímá jej ten, kdo ho prožívá i jeho okolí, zatímco deprese je svou hloubkou a délkou trvání neúměrná příčině.⁸⁷

3.4 Závěr

Příčiny partnerské nevěry se dělí na několik kategorií: Nevěra vyplývající ze sexuální potřeby, nevěra spojená s mimosexuální motivací, nevěra vyplývající ze situační charakteristiky a nevěra jako reakce na vztahové problémy.

Lze říci, že nevěra vyplývající ze sexuální potřeby se týká lidí, kteří nedostatečně akceptují normu ve společnosti nebo jsou ve svém trvalém partnerském vztahu dlouhodobě sexuálně nespokojení. Nevěra, spojená s mimosexuální motivací se nejčastěji vyskytuje u jedinců, kteří se dozvěděli o partnerově nevěře, a mají touhu mu to stejným způsobem oplatit, ovšem nebývá to účinné řešení na vyrovnání se se skutečností, že partner byl nevěrný. Taktéž může být prostředkem, kterým si člověk potvrzuje svoji hodnotu. Nevěra také může vycházet ze situace, v níž se člověk nachází. Řadí se sem počáteční fáze manželství, návrat do pracovního procesu po mateřské dovolené, ale i situace, kdy člověk hodnotí svůj dosavadní život, a má potřebu změny. Většinu nevěr vyplývajících ze situační charakteristiky lze předcházet, zejména posilováním současného vztahu.

Nevěra může být také podnícena vztahovými problémy partnerů, kdy se může jednat o pokus oživit vychladlé partnerství, či pokus odpoutání se od partnera. Ovšem

⁸⁵ VYMĚTAL, J. *Duševní krize a psychoterapie*, s. 18 – 19.

⁸⁶ PRAŠKO, J. *Pomoc v zoufalství a beznaději aneb jak překonat depresi*. Praha: Grada Publishing, 1998. s. 201. ISBN 80-7169-446-0.

⁸⁷ HONZÁK, R.; NOVOTNÁ, V. *Krize v životě, život v krizi*. Praha: Road, 1994. s. 32. ISBN 80-83385-60-00.

ani jedna z těchto nevěr pojící se ke vztahovým problémům ve svém důsledku nemá takové účinky, jaké se od ní očekávají. Nevěra neoživí vychladlé manželství, a pokud ano, tak účinek bývá zpravidla krátkodobý. Představa odpoutání se od partnera pomocí nevěry také většinou nemívá požadovaný výsledek.

Reakce na nevěru se může lišit v závislosti odolnosti jedince čelit psychosociálním zátěžím. Odolnost souvisí s naučeným způsobem řešení krizí, osobnostními charakteristikami a rodinným zázemím člověka. Nevěra může být vnímána jako velmi traumatizující zážitek v životě a může mít devastující dopad na psychiku. Mohou se objevit psychické a somatické potíže, například pocity smutku, úzkosti, bolesti hlavy, žaludeční potíže a další.

4 Představitelé partnerské nevěry a jejich očekávání

4.1 Muži

Mužská nevěra se nejčastěji vyskytuje v podobě nezávazného paralelního vztahu. V tomto paralelním vztahu hledají muži to, co jim v trvalém partnerství schází. Jde především o uznání, jiskření, dobrodružství, a především jiný a vášnivý sex. Muži si tohoto vztahu velice užívají, ale jen zřídka kvůli němu opouštějí svoji stálou partnerku, neboť milenka se postupem času stále více a více podobá jeho partnerce, a pro muže ze vztahu vymizí adrenalin a vztah postupně vyšumí do ztracena.⁸⁸

4.1.1 Nevěrný muž

Nevěru ovlivňuje situace, v níž se člověk nachází, ale i individuální osobnostní rysy daného jedince. Muldworf rozlišil tři typy osobností mužů, kteří mají sklon k nevěře.⁸⁹

Prostopášník (lovec žen)

Jedná se o promiskuitního muže, jehož sexuální aktivita vychází z jeho pudů, potřeby změny, nebo z představy, že mužnost se zakládá na početnosti sexuálních kontaktů.⁹⁰

Věčný nespokojenec

Dle Muldworfa věčný nespokojenec nedokáže navodit s žádnou ženou emočně trvalý vztah.⁹¹ Šmolka k tomu dodává, že věční nespokojenci hledají to, co jim ve vztahu chybí. Výběr mimomanželského partnera pak probíhá na principu kontrastu. Jde o snahu o kompenzaci toho, co v současném vztahu muži chybí.

⁸⁸ BENEŠOVSKÁ, J.V čem se liší mužská a ženská nevěra? *Moje psychologie*, 2009, č. 11/2009.

⁸⁹ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 161.

⁹⁰ Tamtéž

⁹¹ Tamtéž

U mužů jde v tomto případě o hledání nového partnerského vztahu. Muž hledá sex, porozumění, obdiv, nebo protipól k současné partnerce. Je-li například současná partnerka hysterická, muž bude hledat ženu emočně stabilnější.⁹²

Donchuán

Jedná se o muže nezralého s narcistickou osobností. Mimomanželský partner zde slouží k potvrzování si vlastní sebelásky. Muž není schopný navodit autentický vztah vůči někomu druhému, z důvodu pohlcení vztahem k sobě samému. Donchuanovský typ mužů je navenek velmi posedlý ženami, ovšem skrytě miluje pouze sám sebe.⁹³ Neumí přijmout porážku, necítí lítost, úctu, ani nemá ohled ke svému okolí.⁹⁴

4.1.2 Muži, kterým jsou ženy nevěrné

Dle Plzáka jsou to muži, kteří jsou slabí, slušní a spolehliví. Takovýto muž má blízko k tomu, aby ženě neimponoval, a to již v době, kdy mu žena je ještě věrná. Muž budí v ženě pocit jistoty, ovšem jistotu ocení pouze žena moudrá a vyžralá. Nevyžralá žena považuje jistotu domova za jakýsi nedostatek.⁹⁵

Šmolka dále uvádí muže se zvýšenou potřebou mentorování, muži malicherní, despotičtí, žárlivý a ignorující partnerčina očekávání.⁹⁶

Rizikovou skupinu tvoří tzv. zelené vdovy. Tento termín se používal zejména v západních zemích, ale od počátku devadesátých let se rozšířil i do slovníků českých psychologů. „*Výraz zelená vdova je odvozen z toho, že manželé vyvedli své ženy*

⁹² ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 35 – 36.

⁹³ Tamtéž, s. 34.

⁹⁴ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 162.

⁹⁵ PLZÁK, M. *Manželská tonutí*, s. 58.

⁹⁶ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 28.

z měst a usadili je v zeleni nových osad.“ Pojem vdova se užívá z důvodu, že ženy skutečně žijí jako vdovy.⁹⁷

Velice často se jedná o manželky úspěšných mužů, kteří jsou ale zároveň velice vytížení. Muži zajistí svým ženám komfortní bydlení v satelitních městečkách, které jsou ovšem vzdálené od centra dění. Ženy mají velké pocity samoty a to především když jsou na mateřské dovolené nebo v domácnosti. Často je také jejich náplní práce převážení dětí z jednoho zájmového kroužku na druhý. Zahradník, nebo instalatér nepředstavují velké riziko, jsou přeci jenom ženami vnímáni, že jsou pod jejich úroveň. Riziko už může představovat např. učitel hudby, ke kterému dochází jejich potomek, nebo jiný zajímavý muž.⁹⁸

4.2 Ženy

Ženy nejčastěji navazují mimopartnerské kontakty z důvodu citové vyprahlosti ve stávajícím vztahu. Jsou v této situaci nadšené tím, že se o ně jiný muž zajímá, lichotí jim a dokáže jim pozorně naslouchat. Ženy jsou poté schopné oddat se muži tělem i srdcem. Důvod ženské nevěry může být i jiný. Může jít například o nedostatek zkušeností z předchozích vztahů, kdy partner byl jejich prvním sexuálním partnerem, a objevuje se nová touha experimentovat, neboť okouzlení původním partnerem již opadlo. U žen se tyto experimenty zpravidla neobejdou bez citů a emocí, a tím se nevěra značně komplikuje, protože tyto experimenty si měly prožít o několik let dříve nebo v jiné životní situaci.⁹⁹

⁹⁷ WILKOVÁ, S. Zelené vdovy. Ženy, které peníze a blahobyt donutily žít v satelitu. *Idnes.cz* [online]. 20. října 2006. [cit. 16. února 2010]. Dostupné na <http://ona.idnes.cz/zelene-vdovy-zeny-ktere-penize-a-blahobyt-donutily-zit-v-satelitu-10j-/ona_vztahy.asp?c=A061019_185545_ona_vztahy_jup>.

⁹⁸ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 40.

⁹⁹ BENEŠOVSKÁ, J.V čem se liší mužská a ženská nevěra? *Moje psychologie*, 2009, č. 11/2009.

4.2.1 Nevěrná žena

Muldworf kromě tří typů mužů náchylným k nevěře kategorizoval i čtyři typy osobností žen se sklonem k nevěrnému jednání.¹⁰⁰

Svůdkyně

Žena svůdkyně se chce především líbit, být obdivována muži a k tomu často využívá sexu, ovšem ve skutečnosti se vyznačuje nízkou sexuální apetencí.¹⁰¹ Dle Šmolky se jedná o stejný typ narcistické osobnosti, jako v případě mužského donchuána.¹⁰²

Dobrodružka

Tato žena bývá dobrá matka i manželka, svého partnera má ráda, ovšem nerozumí si s ním po sexuální stránce. Partnera pro scházející sexuální prožitky si sama aktivně vyhledává. V mimomanželském vztahu tedy touží po sexu a dobrodružství, ale bez jakékoliv větší citové angažovanosti.¹⁰³

Bezbranná žena

V tomto případě se jedná o ženu, u které mužova sexuální touha vyvolává její vlastní touhu. Pocit naprostého odevzdání se muži jí přináší uspokojení. Bezbranné ženy nedovedou říci ne z důvodu sníženého prahu sexuální vzrušivosti. „*Je to silnější než ona*“.¹⁰⁴

Nespokojená žena

Tato žena je se vším nespokojená, ať už se jedná o přátele, rodinu, partnera, práci. Na svého manžela může mít silnou vazbu, ale stále pochybuje, zda je to ten

¹⁰⁰ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 161.

¹⁰¹ Tamtéž, s. 162.

¹⁰² ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 34.

¹⁰³ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 162.

¹⁰⁴ Tamtéž

pravý. Snadno se zamiluje do jiného, avšak v mimomanželském vztahu má často pocity viny.¹⁰⁵

4.2.2 Ženy, kterým jsou muži nevěrní

Šmolka tyto ženy rozděluje na tři typy:

- ženy, které se řídí heslem, vše pro rodinu
- ženy vysoce kompetentní a výkonné
- tzv. včelí královny¹⁰⁶

Prvním typem žen jsou ty, které se řídí heslem, vše pro rodinu. Žena se stará zejména o útulný domov, je vždy k dispozici, je spolehlivá, s malou iniciativou k sexu avšak nikdy neodmítající. Tyto ženy se projevují jakoby postrádaly potřebu k vlastní seberealizaci.¹⁰⁷ To, že by si někdy vyrazily s kamarádkami na kafe, do kina, nebo na víkend se prakticky nestává, protože mají přece rodinu. Mužům většinou připadá soužití s takovou ženou nudné a stereotypní.¹⁰⁸

Druhým typem jsou ženy s vysokou kompetencí a výkonností, jež si vše zařídí samy, od partnera nic nevyžadují a často o něj se shovívavostí pečují. Když se muž ocitne v této pozici, tak stačí, aby nějaká žena projevila svou bezradnost a obdiv, a muž má rázem pocit, že ho někdo skutečně potřebuje. Podobné pocity jsou vnímány jako silné afrodisiakum.¹⁰⁹

Třetí typ žen jsou tzv. včelí královny, pro které je partnerství pouze prostředkem k naplnění mateřství. Muž má jen naplnit svou biologickou funkci.¹¹⁰

¹⁰⁵ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 162.

¹⁰⁶ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 28 – 29.

¹⁰⁷ Tamtéž

¹⁰⁸ REDAKCE. Kterým ženám jsou muži nevěrní? *Žena.cz* [online]. 27. února 2010.

[cit. 28. února 2010]. Dostupné na <<http://zena.centrum.cz/sex-vztahy/laska-a-vztahy/2010/2/27/clanky/kterym-zenam-jsou-muzi-neverni/>>.

¹⁰⁹ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 28 – 29.

¹¹⁰ Tamtéž

4.3 Očekávání od vztahu

Dle doktorky Douchové si na počátku vztahu partneři přejí někoho, koho vnímají všemi svými smysly, v jehož přítomnosti se cítí dobře a o kom mají představu, že je to ten pravý. Na počátku vztahu převládá spíše pocit zamilovanosti a až po nějaké době do samotného pocitu zamilovanosti vstupuje racionální složka uvažování a partneři začínají vkládat do vztahu další důvody, které se vnímají jako podstatné.¹¹¹

Muži a ženy mají svá očekávání, která vyplývají z jejich primárního rodinného prostředí. Kromě nich mají i jiná obecná a většinou nenaplněná očekávání, která se pojí k různým postojům a stereotypům v chování mužů a žen ve společnosti. Kratochvíl tato očekávání rozdělil do čtyř bodů pro ženy a do čtyř bodů pro muže.¹¹²

4.3.1 Očekávání žen

Posedět a popovídat

Žena má potřebu popovídat si a sdílet s někým své zážitky, vypovídat se ze svých starostí. Od muže žena očekává určitou pozitivní zpětnou vazbu. Většinou nechce a nepotřebuje, aby jí muž radil, ale aby jí vyslechl, pochopil a utěšil. Velmi vděčně žena přijímá, když muž uzná závažnost sdělovaného problému. Rozhovor nemusí být jen hovorem o starostech a problémech ženy, ale může být také jednoduchou konverzací, při které žena má pocit, že po jejím boku je někdo, kdo jí rozumí.¹¹³

Někdy žena očekává, aby muž také něco vyprávěl, aby jí sdělil různé pocity a myšlenky. Ve vztahu, v němž žena potřebuje vzhlížet ke svému partnerovi, jako

¹¹¹ DOUCHOVÁ, J. Co muži a ženy od vztahu očekávají. *Partnerské vztahy aneb Návod na přežití*. [online]. [cit. 26. února. 2010]. Dostupné na <<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/208572231000002-partnerske-vztahy-aneb-navod-na-preziti/>>.

¹¹² KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 96 – 105.

¹¹³ Tamtéž

k někomu imponujícímu a zkušenému, by měl muž reagovat hrdinskými historkami. Naopak ve vztahu, kdy je žena spíše rádkyně a pečovatelka, tak uvítá sdělení, ve kterých je muž bezradný. Ve vyrovnaném vztahu se mohou mužova vyprávění prolínat.¹¹⁴

Duševní porozumění

Duševním porozuměním se rozumí, že žena se může svému partnerovi svěřit se svými problémy, může s ním hovořit o čemkoli a muž ženě naslouchá a nezlehčuje obsah ženina sdělení. Muž se dokáže vcítit do pocitů ženy a pomáhá jí, aby si své názory ujasnila. V duševním porozumění mohou partneři otevřeně hovořit o svých názorech na život, o svých přáních. Žena se může svěřit partnerovi i se svými chybami a muž ji nebude její jednání vyčítat, ale projeví pochopení.¹¹⁵

Vycítit, co žena potřebuje

Tímto očekáváním se rozumí tzv. řeč beze slov, kdy žena nemusí vyslovit svá přání, pocity a očekávání a muž i přesto vycítí, co žena potřebuje a podle toho reaguje tak, že vyhoví jejímu přání a potřebám. Muž se sám zajímá o běžný chod domácnosti, jako je vynesení smetí, nebo zajištění nákupu.¹¹⁶

Žena očekává, že muž bude sledovat, kdy má žena narozeniny, svátek, kdy je výročí jejich sňatku, a při těchto příležitostech nezapomene přinést květiny, či jinou pozornost. Velice důležité je, aby žena nemusela výročí a jiné významné události mužovi připomínat. Muž má sám z vlastní iniciativy tyto události sledovat, a taktéž má vycítit, kdy je vhodná chvíle přinést ženě květiny jenom tak, bez výročí.¹¹⁷

Vyjadřovat lásku celým svým životem

Tento požadavek v sobě zahrnuje všechna předchozí očekávání, ale rozprostírá je do delšího období. Žena má vycítit co k ní muž cítí z jeho chování.

¹¹⁴ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 96 – 105.

¹¹⁵ Tamtéž

¹¹⁶ Tamtéž

¹¹⁷ Tamtéž

Důkazy mužovi lásky a náklonnosti mají spočívat v obdivu, slovech lásky, porozumění, zodpovědnosti a věrnosti. Vyjádření lásky nemá být nárazovým jednáním, například při manželských problémech, ale má být stálé a trvalé.¹¹⁸

4.3.2 Očekávání mužů

Zatímco typická očekávání žen jsou spíše citovými požadavky a náročnost požadavků se postupně zvyšuje, tak očekávání mužů se týkají spíše projevovaného chování.¹¹⁹

Uvařeno, uklizeno

Muž očekává, že mu manželství přinese uspokojení základních potřeb, z nichž hlavní je pravidelné jídlo a pocit domova. Muž má pocit, že žena se ho bude ptát, jaké jídlo mu chutná, co má rád a žena se podle toho zařídí a bude také tak vařit. U tohoto očekávání někdy dochází ke zklamání, už jen z důvodu, že „*maminka vařila líp*“. Maminka svému synovi vařila, co měl rád, pekla buchtu, chystala mu svačiny, zatímco žena se často snaží muže zapojit do chodu domácnosti například v podobě škrábání brambor.¹²⁰

Muž také očekává příjemnou atmosféru domova, jejíž součástí je určitá uklizenost. Muž očekává, že žena bude pečlivě uklízet, stírat prach a tím tak navodí atmosféru útulného domova. Výjimku ovšem tvoří mužovi věci, jako nářadí v dílně, nebo spisy potřebné k práci. Do těchto mužových věcí žena nemá zavádět pořádek.¹²¹

Sex, kdykoli se mu zachce

Dalším typickým očekáváním muže je, že bude mít možnost lehce uspokojit své sexuální potřeby. Už nebude muset partnerku zavát na večere nebo ji zahrnovat

¹¹⁸ PEŠEK, K. Osm pravidel úspěšného manželství. *Xman.cz* [online]. 6. února 2010. [cit. 10. února 2010]. Dostupné na <http://xman.idnes.cz/osm-pravidel-uspesneho-manzelstvi-du0-xman-styl.asp?c=A100125_191215_xman-styl_fro>.

¹¹⁹ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 96 – 105.

¹²⁰ Tamtéž

¹²¹ Tamtéž

pozornostmi. Partnerku, kterou si vybral ke společnému soužití má muž stále po ruce, snadno dostupnou a to bez dobývání.¹²²

Stálý obdiv

Muž očekává, že ho žena bude nejen obdivovat, ale i chválit. Žena má obdivovat, jak je muž chytrý, zdatný, šikovný, pracovitý, schopný, inteligentní, prostě nejlepší. Měla by muže chválit za jeho hrdinské činy, za pomoc v domácnosti atd., ale nejen ve chvílích, když s ním bude sama, ale i před přáteli, rodinou, a známými. Žena má obdivovat, jaký je muž výborný manžel, otec a hlavně zdůraznit, co pro ni znamená.¹²³

Nezatěžovat starostmi

Muž očekává obdiv a uznání, ale už neočekává, že by se po něm něco požadovalo, třeba aby objednal uhlí, nakoupil či spravil kapající kohoutek. V případě, že žena začne muže zatěžovat starostmi, muž se přestává doma cítit dobře.¹²⁴

Kratochvíl zdůrazňuje, že tato uvedená typická očekávání mužů a žen by se neměla stát společenskou normou pro partnerské vztahy. Zejména očekávání mužů by mohla být v kontrastu k demokratickým principům prosazujícím plnou rovnoprávnost mužů a žen.¹²⁵

Šmolka se k těmto očekáváním vyjadřuje a říká že: „*Chronická frustrace kterékoli z těchto potřeb ve vztahu legitimním může vést ke snaze o kompenzaci v jiném vztahu.*“ Často se skutečně stává, že nedostává-li se doma mužovi uznání a obdivu, tak tuto potřebu hledá jinde v podobě milenky. Šmolka poukazuje na to, že

¹²² PEŠEK, K. Osm pravidel úspěšného manželství. *Xman.cz* [online]. 6. února 2010. [cit. 10. února 2010]. Dostupné na <http://xman.idnes.cz/osm-pravidel-uspesneho-manzelstvi-du0-xman-styl.asp?c=A100125_191215_xman-styl_fro>.

¹²³ Tamtéž

¹²⁴ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 104 – 105.

¹²⁵ Tamtéž

teoreticky muž může v mimomanželském vztahu hledat výborné jídlo a útulnou, uklizenou domácnost, ale sama o sobě je tato motivace poměrně nízká pro to, aby stačila pro vznik intenzivnějšího mileneckého vztahu s jinou ženou.¹²⁶

Žena má naopak tendenci v mimomanželském vztahu kompenzovat chybějící duševní porozumění, nedostatečné projevy citů a ochotu komunikovat ze strany partnera.¹²⁷

4.3.3 Determinanty vztahu vyplývající z primární rodiny

Kromě obecnějších očekávání existují také specifická osobní očekávání, vyplývají z rodinných modelů partnerů. Pokud jsou očekávání z primární rodiny jednoho partnera v konfliktu s osobním očekáváním druhého partnera, tak to může mít nepříznivý vliv na jejich společný vztah.¹²⁸

Při terapii se napomáhá partnerům, aby dovedli správně porozumět svým očekáváním a zároveň se jim objasňuje vznik těchto očekávání. Významnou roli v jejich primární rodině hrají vztahy mezi rodiči i vztahy mezi sourozenci. Rozlišujeme duplikační teorém rodičovský a duplikační teorém sourozenecký.¹²⁹

Duplikační rodičovský teorém

Mužské a ženské role jsou ve velké míře převzaty od rodičů. Člověk má tendenci rodičovský model ve své pozdější rodině napodobovat, nezávisle na jeho kladném či záporném vztahu k tomuto modelu. Svoji roli sehrává i míra dominance či submisivity v rodině. Terman a Knoblochová provedli výzkumy, z jejichž výsledků vyplynulo, že významný vliv na spokojenost v manželství mají vztahy z primární rodiny. Ukázalo se, že lidé, kteří byli v dětství méně často trestáni, a kterým se dostalo laskavého a otevřeného poučení v sexuálních otázkách, mají spokojenější

¹²⁶ ŠMOLKA, P. *Nevěra*, s. 25.

¹²⁷ Tamtéž

¹²⁸ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 108 – 110.

¹²⁹ Tamtéž

manželství než lidé, kterým se tohoto nedostalo, a kteří byli v dětství častěji a silněji trestáni. Rovněž Palňava potvrzuje ve svém výzkumu souvislost mezi funkčním manželstvím partnerů a funkčním manželstvím jejich rodičů. Naopak bylo-li manželství rodičů dysfunkční, je velká pravděpodobnost nespokojenosti v partnerském vztahu.¹³⁰

Duplikační sourozenecký teorém

Pro partnerské vztahy jsou určující také vztahy sourozenecké. Jedinec se v sociální interakci snaží napodobovat svůj vztah k sourozenci. Úspěšnější a trvalejší vztahy utváří s osobami, kteří odpovídají jeho sourozeneckým vztahům z hlediska pohlaví a pořadí.¹³¹

Partnerské vztahy mohou být komplementární, částečně komplementární a nekomplementární.¹³²

Komplementární vztahy jsou ty, v nichž se partneři dostávají do stejné pozice, jakou měli vůči sourozenci. Zde se partneři vzájemně doplňují a každý z nich má své úkoly.¹³³

Částečně komplementární vztah značí, že partneři měli několik typů vztahů k více sourozencům, z nichž alespoň jeden byl identický s pozicí druhého partnera v primární rodině.¹³⁴

¹³⁰ KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*, s. 108 – 110.

¹³¹ KLIMEŠ, J. *Frustrační teorie partnerského vztahu a otázka jáství*. [online]. 1995, [cit. 5. března 2010]. Dostupné na <<http://klimes.mysteria.cz/clanky/psychologie/frustrac.htm>>.

¹³² HAVLÍČKOVÁ, L. *Věrnost a nevěra v partnerství*. Zlín, 2008. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta humanitních studií. Vedoucí práce J. Křemenová. Dostupné na <<https://www.stag.utb.cz/apps/stag/dipfile/index.php?download=8088>>.

¹³³ Tamtéž

¹³⁴ Tamtéž

Nekomplementární vztahy se týkají pořadí a pohlaví sourozenců. Příkladem může být žena, jenž je nejstarší sestrou sester a muž jako nejstarší bratr bratrů. U tohoto vztahu lze předpokládat silnou dominanci obou partnerů.¹³⁵

4.3.4 Závěr

Očekávání od vztahu jsou specifická pro každé pohlaví zvlášť. Zatímco očekávání žen mají převážně citový charakter, tak očekávání mužů kladou důraz na projevované vnější chování.

Stejně tak, jako obecná osobní očekávání obou pohlaví hrají významnou roli, tak také specifická očekávání mužů a žen, odvozených od vztahů z primární rodiny, jsou neméně důležitá. Ze vztahů z primární rodiny člověk získává první rodinný model a učí se komunikaci se svým sociálním okolím. Významnou roli v rodinném modelu má stupeň dominance a submisivity u rodičů. Pokud například byl v primární rodině otec dominantní, má člověk tendenci tento model, ať již vědomě či nevědomě, napodobovat i ve své rodině.

¹³⁵ SOJKOVÁ, E. *Sourozenecké konstelace a jejich vliv na osobnostní charakteristiky*. České Budějovice, 2009. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Vedoucí práce J. Polivka. Dostupné na <http://theses.cz/id/upbnuq/downloadPraceContent_adipIdno_13892>.

5 DNA testy otcovství

5.1 Genetika

Genetika je biologická věda zabývající se dědičností a proměnlivostí organismů. Základní vlastností je podobnost potomků se svými biologickými rodiči. Tato vlastnost se nazývá dědičností. Ovšem podoba potomků s rodiči nikdy není úplná, mohou se od sebe lišit například v anatomických znacích. Odlišení se potomků od rodičů nazýváme variabilitou, neboli proměnlivostí. Dědičnost a proměnlivost od sebe nelze oddělit, jelikož jsou to dvě vlastnosti téhož jevu, který studuje věda o dědičnosti, která se nazývá genetika.¹³⁶

Genetika se začala vyvíjet v 19. století a za jejího zakladatele je považován J. G. Mendel. Ten křížením rostlin zjistil, že se nedědí znaky, ale jejich základy tzv. geny. Genetika jako věda se postupně vyvíjela a klíčovým okamžikem se stal objev DNA v roce 1953. Watson a Crick předložili strukturální model dvoušroubovice DNA. V současné době stále probíhají další nové výzkumy a lze předpokládat, že genetika bude přinášet stále nové objevy.¹³⁷

5.2 DNA

DNA je deoxyribonukleová kyselina, v jejíž struktuře je zakódovaný genetický materiál nezbytný pro život buněčných organismů. DNA řídí činnost každé buňky, a tím určuje vývoj člověka a jeho vlastnosti.¹³⁸ „*Jádro každé buňky lidského těla obsahuje 46 chromozomů. Mužská spermie a ženské vajíčko obsahují jen 23 chromozomů.*“ Z toho důvodu dítě potřebuje ke svému vzniku genetickou výbavu

¹³⁶ DYLEVSKÝ, I. *Somatologie*. 2. dopl. vyd. Olomouc: Epava, 2000. s. 32. ISBN 80-86297-05-5

¹³⁷ Stručný vývoj genetiky [online]. [cit. 20. března 2010]. Dostupné na <<http://genetika.wz.cz/historie.htm>>.

¹³⁸ KOZUMPLÍK, M. Mánie jménem DNA. *Azrodina.cz* [online]. 11. října 2007. [cit. 20. března 2010]. Dostupné na <<http://www.azrodina.cz/1810-manie-jmenem-dna>>.

obou svých rodičů, čímž se tvoří základy nové DNA. Každý člověk má svou jedinečnou DNA a výjimku tvoří pouze jednobuněčná dvojčata.¹³⁹

Rozbory DNA lze provést z kteréhokoli typu lidské tkáně. Mohou to být například kosti, vlasy, nehty, šupinky kůže a další. Nejčastěji se ovšem DNA získává setřením sliznice z vnitřní strany tváře.¹⁴⁰

5.3 Test otcovství

Testy DNA slouží k určování otcovství, ale také mohou usvědčovat nebo naopak osvobodovat lidi obviněné z nejtěžších zločinů. DNA testy jsou nejspolehlivější a nejpřesnější metodou určení rodičovství.¹⁴¹

Testy otcovství umožňují na základě porovnání genetických informací zjistit, zda domnělý otec je zároveň biologickým otcem dítěte. Lze říci, že testy otcovství vychází z jednoduchého pravidla – matka je vždy známá a otec neznámý. Potomek biologických rodičů by měl mít $\frac{1}{2}$ svého DNA shodnou s matkou a $\frac{1}{2}$ DNA shodnou s otcem. V případě, že dítě nemá část DNA shodnou s rodičem, je biologické otcovství vyloučeno.¹⁴²

Statistiky z roku 2005 uvádí procentuální počet mužů, u kterých se potvrdilo biologické otcovství, a procento mužů u kterých bylo vyloučeno. Výsledky testů ukazují, že 62 % předpokládaných otců bylo skutečně biologickými otci svých potomků, a u 38 % mužů se tato skutečnost nepotvrdila, tudíž nebyli biologickými otci svých domnělých potomků.¹⁴³

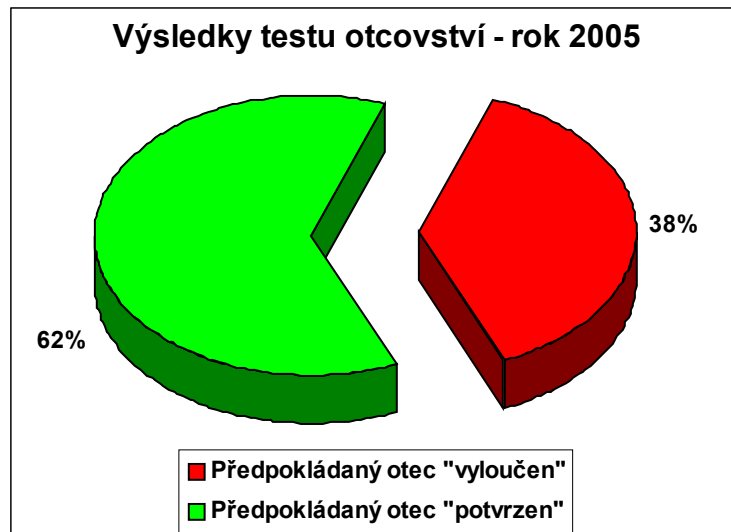
¹³⁹ Co to je DNA? *DNAtest.cz* [online]. 10. března 2010. [cit. 20. března 2010]. Dostupné na <http://dnatest.cz/cz/04_DNA_test_geneticka_analyza/cz_dna.asp>.

¹⁴⁰ KOZUMPLÍK, M. Mánie jménem DNA. *Azrodina.cz* [online]. 11. října 2007. [cit. 20. března 2010]. Dostupné na <<http://www.azrodina.cz/1810-manie-jmenem-dna>>.

¹⁴¹ Tamtéž

¹⁴² Přehled genetického testování [online]. [cit. 20. března 2010]. Dostupné na <http://genetika.wz.cz/geneticke_testy.htm>.

¹⁴³ Statistiky 2005 – DNA Test [online]. [cit. 20. března 2010]. Dostupné na <http://dnatest.cz/cz/18_rocni_statistika_genetickych_testu/cz_lab_stats.asp>.

Obr. 5-1: Výsledky testu otcovství – rok 2005

Naproti tomu statistiky roku 2007 vykazují určité zlepšení – z celkového počtu mužů, bylo 72 % skutečně biologickými otci svých dětí a 28 % mužů biologickými otci nebylo.¹⁴⁴

Obr. 5-2: Výsledky testu otcovství – rok 2007

¹⁴⁴ Statistika 2007 – DNA Test [online]. [cit. 20. března 2010]. Dostupné na <http://dnatest.cz/cz/18_rocni_statistika_genetickyh_testu/cz_lab_stats.asp>.

Testy otcovství jsou v současné době nabízeny několika soukromými firmami, které se specializují na genetické testování. Je sice možné test otcovství si objednat přes internet a vzorky k porovnání poslat poštou, ale je zde riziko znehodnocení zkoumaného vzorku.¹⁴⁵

Problematická je i etická otázka testů. Testy mají mnoho odpůrců, kteří zastávají názor, že podobné metody vedou velmi často k rozvratům spokojených rodin. Naproti tomu je třeba si uvědomit, že tyto testy dovedou odhalit vždy pravdu.¹⁴⁶

Daniel Vaněk, který si po vzoru západních zemí otevřel vlastní laboratoř zabývající se testy DNA, svým klientům testy otcovství rozmlouvá. Test otcovství přirovnává k velkému zásahu do života člověka. Tvrdí, že pokud otec své dítě miluje, pak potvrzení, že je skutečně biologickým otcem dítěte mu nedává záruku, že svého potomka bude milovat více. Navíc v případě, kdy zjistí že není biologickým otcem se jeho vztah k dítěti zcela určitě změní.¹⁴⁷ Funkčnost rodiny naruší i samotný fakt, že muž (otec) o testu otcovství začne uvažovat. U testů je navíc možnost, že v laboratoři někdo udělá chybu, a otec se dozví nepravdivou zprávu, že není biologickým otcem. V důsledku toho se manželství může rozpadnout, dítě již nebude mít oba rodiče a po finanční stránce se situace rodiny také může dramaticky zhoršit. Testy DNA jsou spolehlivé na 99,9 %, ale stále nelze eliminovat vyskytnutí se selhání lidského faktoru.¹⁴⁸

Chystá-li se někdo podstoupit testy otcovství, měl by být předem připraven na možnost, že test mu odhalí něco, o čem by dotýčný nemusel mít ani tušení. Reakce na

¹⁴⁵ Přehled genetického testování. [online]. [cit. 20. března 2010]. Dostupné na <http://genetika.wz.cz/geneticke_testy.htm>.

¹⁴⁶ Tamtéž

¹⁴⁷ ŠVIHEL, P. Genetik, který otcům testy DNA raději rozmlouvá. *Lidové noviny* [online]. 24. října 2007. [cit. 22. března 2010]. Dostupné na <<http://www.lidovky.cz/genetik-ktery-otcum-testy-dna-radeji-rozmlouva-fr8->

[/ln_noviny.asp?c=A071024_000155_ln_noviny_sko&klic=222093&mes=071024_0](http://ln_noviny.asp?c=A071024_000155_ln_noviny_sko&klic=222093&mes=071024_0)>.

¹⁴⁸ Tamtéž

nečekanou informaci bývají různé. Existují lidé, kteří výsledek testu přejdou mávnutím ruky, ale jsou také jedinci, u kterých nečekaný výsledek testů DNA může vyvolat agresivní chování. V České republice každým rokem přibývá mužů, kteří si nechávají dělat testy otcovství, ovšem v porovnání se západní Evropou nebo Spojenými státy není přírůstek tak markantní.¹⁴⁹

Mnoho klientů klinik, zabývajících se testy DNA, si nechává provádět testy otcovství v době vztahové nebo rodinné krize, ale většinou mají nějaký podnětný důvod pro jejich provedení. Velká většina lidí k testům přistupuje velmi zodpovědně. Bezdůvodně testovat své děti by mohlo mít velké následky. Informace, kterou člověk obdrží z testu otcovství, se již s tímto člověkem navždy pojí a nikdy se jí zcela nezbaví.¹⁵⁰

Podle odborníků je psychologická příprava na výsledek testu, ať už je jakýkoli, jedním z nejdůležitějších momentů celého testování. Testy DNA mohou v tomto případě sloužit i jako důkaz partnerské nevěry.¹⁵¹

5.4 Závěr

Testy DNA se u nás v posledním desetiletí velice rozšířily, a tak není divu, že je to i velmi diskutovaná otázka. Testy DNA mají téměř 100 % spolehlivost a jediné z čeho by mohla být nařčena jejich pravdivost je možné selhání lidského faktoru, nebo v případě odesílání vzorků poštou kontaminace vzorů DNA.

Testy otcovství mají mnoho svých odpůrců, kteří argumentují, že výsledky, nebo už jen samotné uvažování o provedení testu DNA může mít devastující vliv na spokojenost rodin.

¹⁴⁹ KOZUMPLÍK, M. Mánie jménem DNA. *Azrodina.cz* [online]. 11. října 2007.[cit. 20. března 2010]. Dostupné na <<http://www.azrodina.cz/1810-manie-jmenem-dna>>.

¹⁵⁰ HALUZA, R. Test otcovství má přesná pravidla. *Reflex.cz* [online]. 3. července 2008. [cit. 21. března 2010]. Dostupné na <<http://www.reflex.cz/Clanek32925.html>>.

¹⁵¹ KOZUMPLÍK, M. Mánie jménem DNA. *Azrodina.cz* [online]. 11. října 2007.[cit. 20. března 2010]. Dostupné na <<http://www.azrodina.cz/1810-manie-jmenem-dna>>.

Ze statistického zpracování klinik zaměřujících se na testy otcovství vyplývá, že v roce 2007 bylo z celkového počtu testovaných 72 % skutečně biologickými otci dětí, a v 28 % případů se biologické otcovství nepotvrdilo. Tyto statistiky klinik však nelze převádět na širokou populaci, neboť testy DNA vyžadují nejčastěji lidé, kteří mají nějaký důvod k podezření, že jejich domnělý potomek není zároveň potomkem biologickým.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 Průzkum

6.1 Cíl a předmět průzkumu

V praktické části této bakalářské práce jsem se zaměřila na to, jaké mají lidé názory na hodnoty v partnerském vztahu, a jaký je jejich názor na nevěru a věci s ní související. Cílem provedeného průzkumu je zjistit nakolik se lidé setkali ve vztahu s nevěrou, jaký mají na ní názor, nakolik jsou ji schopni tolerovat případně odpustit, a jaké je pořadí jejich hodnot v partnerském vztahu.

6.2 Výzkumné metody a techniky

Za nejvhodnější techniku pro získání dat jsem zvolila dotazování pomocí **dotazníku**. Jedná se o strukturovaný dotazník, který bude dotazovaný vyplňovat zcela dobrovolně a anonymně. Podstatou dotazníků je zjišťování názorů k danému problému nebo tématu. Jde o nejpoužívanější techniku sběru dat, neboť tím lze oslovit větší počet respondentů při nízkých nákladech.

Velkou výhodou dotazníků je anonymita respondenta vůči tazateli. Zároveň dotazník umožňuje poměrně jednoduše získat informace a názory v relativně krátkém čase. Nevýhodou dotazníků je jejich poměrně nízká návratnost, obzvláště v případě poštovního nebo elektronického dotazování (jen cca 3 % všech rozeslaných dotazníků). Procento vyplnění dotazníků lze zvýšit přímým dotazováním, kde ale může vzniknout určité riziko zkreslení informací vzhledem k tomu, že oslovená osoba ví, že je předmětem zkoumání.

V použitém dotazníku jsou jak otázky uzavřené, které nabízejí několik již připravených odpovědí, ze kterých si dotazovaný vybere pro něj nejvhodnější variantu odpovědi, tak otázky otevřené, kde respondent odpovídá vlastními slovy. V dotazníku bylo použito také několik identifikačních otázek (např. pohlaví, věková skupina, vzdělání, rodinný stav atd.).

Pro sběr dat jsem použila metodu **terénního průzkumu**. Šetření bylo provedeno během února 2010 a místem provádění průzkumu byla města Praha a Strakonice.

6.3 Charakteristika zkoumaného vzorku

Zkoumaný vzorek tvoří celkem 85 respondentů. Jejich výběr byl prováděn zcela náhodně. Jednalo se tedy o náhodné dotazování. Nevýhodou náhodného otazování oproti strukturovanému je v tom, že nijak neovlivňujeme výběr dotazovaných, a může tedy nastat situace, kdy je například výrazně více odpovědí od jednoho pohlaví nebo jedné věkové kategorie.

V úvodní části dotazníku bylo celkem 6 otázek, které měly za úkol zjistit základní údaje o dotazované osobě. Jednalo se o otázky na pohlaví, věk, vzdělání, místo bydliště, rodinný stav jejich rodičů a rodinný stav jich samotných.

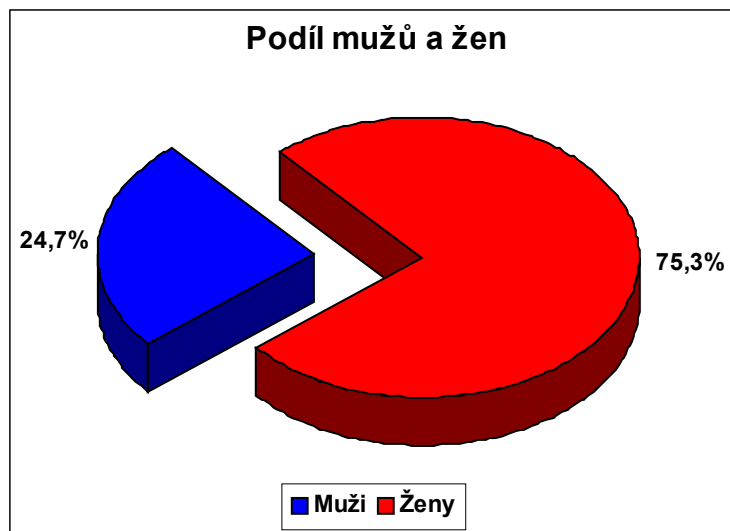
Dotazník vyplnilo celkem 85 respondentů, z nichž bylo 21 mužů a 64 žen. Počty jednotlivých respondentů, rozdělených dle různých pohledů na základní kritéria, je v následujících tabulkách a grafech.

	do 20 let	21 - 30 let	31 - 40 let	41 - 50 let	51 a více	celkem
Muži	1	10	7	2	1	21
Ženy	2	33	10	13	6	64
Celkem	3	43	17	15	7	85

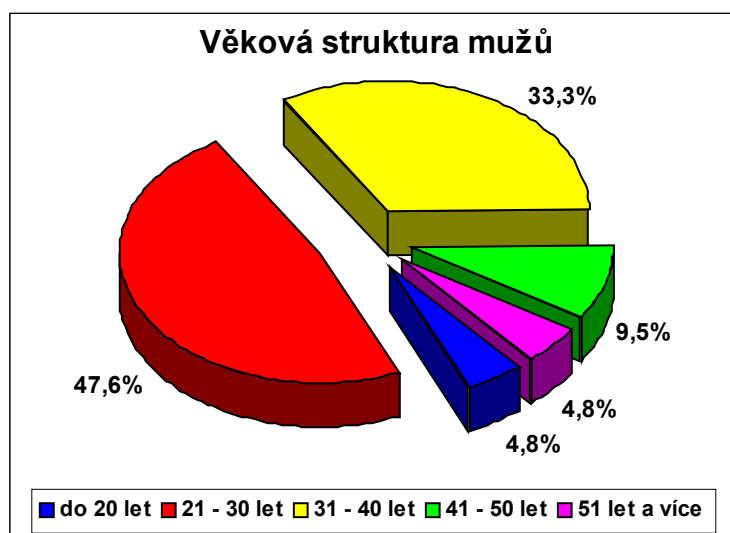
Tab. 6-1: Počty mužů a žen rozdělených dle věkové kategorie

Místo bydliště	Vzdělání			Celkem
	Střední bez maturity	Střední s maturitou	Vysoká škola	
Obec	3	21	5	29
Město	2	25	6	33
Velkoměsto	0	14	9	23
Celkem	5	60	20	85

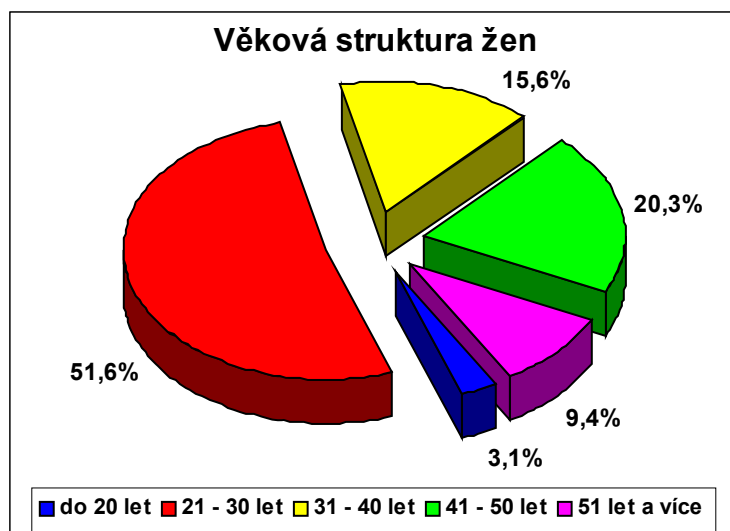
Tab. 6-2: Závislost místa bydliště a vzdělání

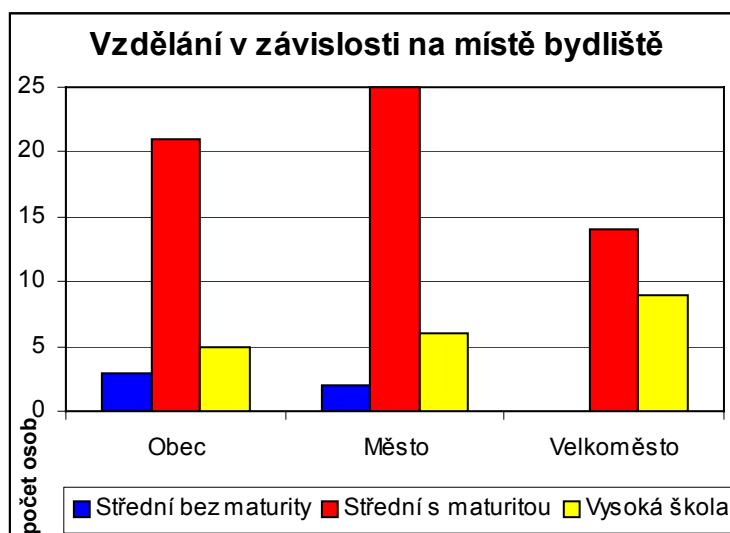
Obr. 6-1: Podíl odpovídajících mužů a žen

Obr. 6-2: Věková struktura mužů

Obr. 6-3: Věková struktura žen

Obr. 6-4: Počet respondentů dle místa bydliště a jejich vzdělání

Ze základních údajů o dotazové osobě je mimo pohlaví, věku, vzdělání a místě bydliště ještě významný jejich rodinný stav. Celkem 39 lidí (45,9 %) uvedlo za svůj stav svobodný, 32 ženatý či vdaná (37,6 %), 8 žije ve společné domácnosti jako druh a družka (9,4 %), 6 lidí bylo rozvedených (7,1 %).

6.4 Výsledky výzkumu

6.4.1 Hodnoty v partnerském vztahu

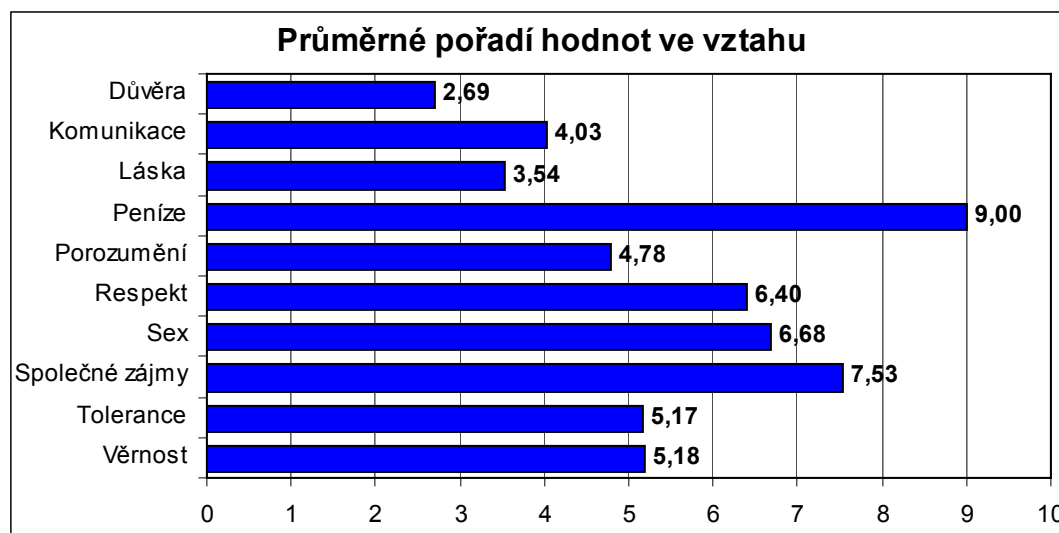
Respondenti měli v otázce seřadit celkem deset položek dle toho, jak jsou pro ně dané věci důležité v partnerském vztahu – od nejdůležitější po nejméně důležitou. Pro hodnocení byly vybrány tyto položky: důvěra, komunikace s partnerem, láska, peníze, porozumění, respekt, sex, společné zájmy, tolerance a věrnost.

Z hodnocení této otázky bylo vyřazeno 13 dotazníků, protože nebyly položky očíslovány od jedné do deseti. Ze zbylých 72 správně vyplněných dotazníků jsem spočítala průměrné pořadí každé položky, a tím určila jejich pořadí důležitosti.

Průměrné pořadí v dané kategorii		Důvěra	Komunikace s partnerem	Láska	Peníze	Porozumění	Respekt	Sex	Společné zájmy	Tolerance	Věrnost	Počet respondentů
Celkem		2,69	4,03	3,54	9,00	4,78	6,40	6,68	7,53	5,17	5,18	72
pohlaví	muži	2,53	5,07	3,40	9,27	4,87	5,93	6,20	7,80	4,53	5,40	15
	ženy	2,61	3,75	3,58	8,93	4,75	6,53	6,81	7,56	5,33	5,14	57
věk	do 30 let	2,55	4,23	3,23	9,43	4,73	6,40	6,60	7,75	5,45	4,65	40
	31 let a více	2,66	3,78	3,94	8,47	4,84	6,41	6,78	7,44	4,81	5,88	32
vzdělání	střední s maturitou	2,48	3,80	3,44	9,00	4,82	7,00	6,74	7,68	4,90	5,14	50
	vysokoškolské	2,71	4,41	3,65	9,06	5,06	5,35	6,18	7,12	5,65	5,82	17
bydliště	obec	2,36	4,36	3,24	9,72	4,64	6,80	6,60	7,72	5,36	4,20	25
	město	3,15	4,04	3,58	8,42	4,62	6,38	7,15	7,58	4,92	5,15	26
	velkoměsto	2,19	3,62	3,86	8,86	5,14	5,95	6,19	7,52	5,24	6,43	21
rodinný stav	svobodný	2,48	4,36	2,91	9,27	4,88	6,48	6,27	8,15	5,76	4,42	33
	ženatý	2,96	4,00	4,04	9,00	4,36	6,20	7,36	6,80	4,52	5,76	25

Tab. 6-3: Průměrné pořadí hodnot v partnerském vztahu

Pořadí důležitosti jsem stanovila jak pro všechny dotazníky (v tabulce řádek „celkem“), tak i pro jednotlivé kategorie rozdělené podle pohlaví, věku, vzdělání, bydliště a rodinného stavu.

Obr. 6-5: Průměrné pořadí hodnot ve vztahu - celkem

Z vypočtených průměrných pořadí lze sestavit žebříček hodnot v partnerském vztahu tak, jak jej definovali lidé vyplňující dotazník. Pořadí hodnot je následující:

Pořadí	Hodnota
1.	Důvěra
2.	Láska
3.	Komunikace s partnerem
4.	Porozumění
5.	Tolerance
6.	Věrnost
7.	Respekt
8.	Sex
9.	Společné zájmy
10.	Peníze

Tab. 6-4: Pořadí hodnot ve vztahu

Je vidět, že za nejdůležitější hodnotu v partnerském vztahu považují lidé důvěru, nejméně důležité jsou peníze. Výsledek odpovídá tomu, že důvěra se objevila nejčastěji na prvním, tedy nejdůležitějším, místě (celkem 28 krát, tj. v 38,9 %). Mezi třemi nejdůležitějšími hodnotami byla důvěra celkem 53 krát, tj. v 73,6 % případů. Naopak peníze byly nejčastěji uvedeny na posledním místě, celkem ve 42 případech,

což je 58,3 % případů). Stejně jsem sestavila pořadí hodnot i pro různé kategorie. Přehled pořadí hodnot je v následující tabulce:

Pořadí	Celkem	Muži	Ženy	věk do 30 let
1.	Důvěra	Důvěra	Důvěra	Důvěra
2.	Láska	Láska	Láska	Láska
3.	Komunikace	Tolerance	Komunikace	Komunikace
4.	Porozumění	Porozumění	Porozumění	Věrnost
5.	Tolerance	Komunikace	Věrnost	Porozumění
6.	Věrnost	Věrnost	Tolerance	Tolerance
7.	Respekt	Respekt	Respekt	Respekt
8.	Sex	Sex	Sex	Sex
9.	Společné zájmy	Společné zájmy	Společné zájmy	Společné zájmy
10.	Peníze	Peníze	Peníze	Peníze

Pořadí	věk 31 let a více	SŠ s maturitou	Vysoká škola	Obec
1.	Důvěra	Důvěra	Důvěra	Důvěra
2.	Komunikace	Láska	Láska	Láska
3.	Láska	Komunikace	Komunikace	Věrnost
4.	Tolerance	Porozumění	Porozumění	Komunikace
5.	Porozumění	Tolerance	Respekt	Porozumění
6.	Věrnost	Věrnost	Tolerance	Tolerance
7.	Respekt	Sex	Věrnost	Sex
8.	Sex	Respekt	Sex	Respekt
9.	Společné zájmy	Společné zájmy	Společné zájmy	Společné zájmy
10.	Peníze	Peníze	Peníze	Peníze

Pořadí	Město	Velkoměsto	Svobodný/á	Ženatý/vdaná
1.	Důvěra	Důvěra	Důvěra	Důvěra
2.	Láska	Komunikace	Láska	Komunikace
3.	Komunikace	Láska	Komunikace	Láska
4.	Porozumění	Porozumění	Věrnost	Porozumění
5.	Tolerance	Tolerance	Porozumění	Tolerance
6.	Věrnost	Respekt	Tolerance	Věrnost
7.	Respekt	Sex	Sex	Respekt
8.	Sex	Věrnost	Respekt	Společné zájmy
9.	Společné zájmy	Společné zájmy	Společné zájmy	Sex
10.	Peníze	Peníze	Peníze	Peníze

Tab. 6-5: Pořadí hodnot ve vztahu pro jednotlivé kategorie

Z tabulky 6-5 lze vypožorovat, jak je pořadí jednotlivých hodnot v partnerském vztahu závislé na faktorech jako je pohlaví, věk, místo bydliště, nebo rodinný stav. U některých hodnot lze vypožorovat různé vlastnosti:

- Důvěra – bez ohledu na další faktory se vždy umístila na prvním místě jako nejdůležitější hodnota partnerského vztahu.
- Komunikace s partnerem – nejčastěji se vyskytovala na třetím místě, důležitější je pro lidi starší, bydlící ve velkém městě a kteří jsou ženatí, nebo vdané. Nejméně důležitá je komunikace u lidí bydlících v obci (4. místo) a u mužů, kteří ji zařadili až na místo páté.
- Láska – ve většině případů druhá nejdůležitější vlastnost ve vztahu. Pouze u osob starších, bydlících ve velkoměstě a žijících v manželství se umístila na třetím místě vždy za komunikací.
- Peníze – nejméně důležitá hodnota pro partnerský vztah, pokaždé byly peníze na posledním místě.
- Porozumění – nejčastěji čtvrté v pořadí, v ostatních případech na pátém místě.
- Respekt – nejvíce na sedmém místě, pouze u lidí s vysokoškolským vzděláním se umístil na pátém místě.
- Sex – nejčastěji na osmém, případně sedmém místě. Pouze u ženatých a vdaných lidí se sex dostal až na předposlední místo.
- Společné zájmy – po penězích druhá nejméně důležitá hodnota. Pouze v případě manželských párů se společné zájmy dostali na osmé místo před sex.
- Tolerance – nejčastěji na pátém až šestém místě. U starších lidí (nad 31 let) se dostala na čtvrté místo a u mužů až na místo třetí před porozumění a komunikaci s partnerem.

- Věrnost – hodnota, která se umístila na největším počtu míst. Od třetí nejdůležitější u lidí žijících v obci, přes čtvrtou hodnotu u mladých lidí do 30 let, nejčastěji na šestém místě, na sedmém místě u vysokoškoláků po osmé místo u lidí žijících ve velkém městě nad 100.000 obyvatel.

6.4.2 Co je nevěra

Na volnou otázku „Co už považujete za projev nevěry?“ se vyskytly v dotaznících velmi rozdílné odpovědi. Jako nejčastější odpověď byl uveden sex v jakékoliv formě – ve 40,2 % odpovědí. V 15,9 % odpovědí byl uveden polibek nebo líbání, u 12,2 % to byl souběžný vztah s někým jiným než partnerem a ve stejném procentu případů to byl intenzivnější fyzický kontakt a city vůči někomu jinému. Z méně obvyklých odpovědí se objevilo například když partner lže (4 odpovědi), posílá si důvěrné sms, často flirtuje, není často doma a vymlouvá se na práci, tajná schůzka, nezájem o partnera, nebo schovávání si mobilního telefonu.

6.4.3 Nevěrnější muži nebo ženy

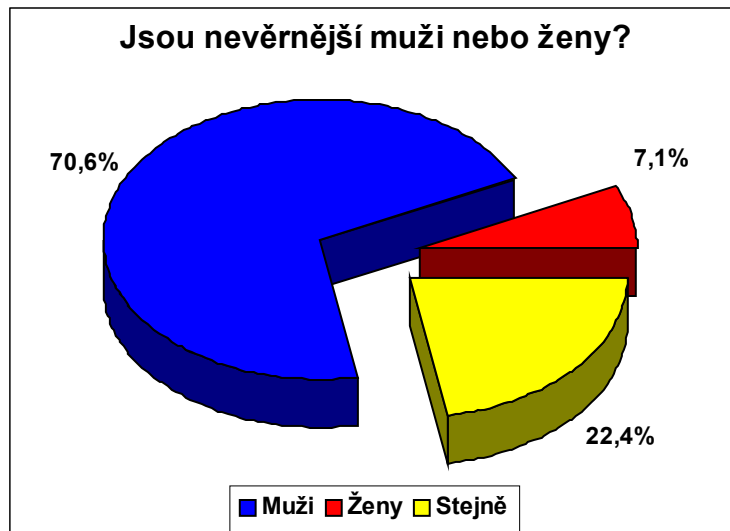
První otázkou na toto téma bylo, zda si lidé myslí, že jsou nevěrnější muži, ženy nebo je to stejné, a pokud můžou, aby zdůvodnili proč si myslí, že tomu tak je.

	Muži	Ženy	Celkem
Nevěrnější muži	10	50	60
Nevěrnější ženy	6	0	6
Stejně	5	14	19
Celkem	21	64	85

Tab. 6-6: Počet odpovědí na otázku zda jsou nevěrnější muži nebo ženy

Z tabulky je vidět výrazný rozdíl v odpovědích mužů a žen. Muži uvedli ve 28,6 % že jsou nevěrnější ženy, zatímco u žen tuto odpověď neuvedla jediná. Procento případů odpovědi, že jsou muži stejně nevěrní jako ženy, bylo přibližně

totožné. Celkový přehled odpovědi na otázku kdo je podle názoru respondentů nevěrnější je na následujícím obrázku.

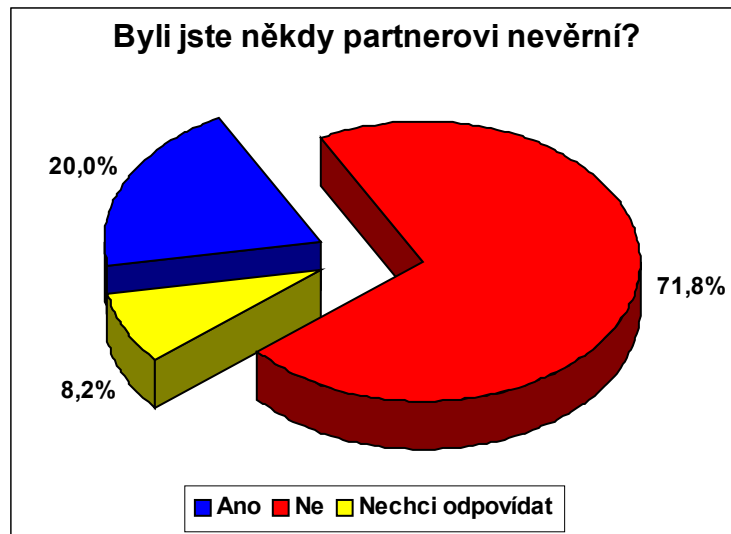
Obr. 6-6: Názor kdo je nevěrnější

Důvod proč tomu tak je nebyl ve většině případů vyplněn. Pokud byl důvod vyplněn, tak nejčastěji byly uvedeny geny mužů a to, že to je pro muže přirozenější, neboť potřebují více sexu. Jako nejvýstižnější odpověď, která shrnuje obecný názor vyplněný v dotaznících, bych vybrala tuto: „Muži do nevěry tak často netahají city, spíš pudy. Ženy když podvedou..., je za tím víc než jen pud...“ Autorkou této odpovědi je žena.

Druhá otázka ohledně nevěrnosti mužů a žen se týkala toho, zda byl dotazovaný někdy partnerovi nevěrný. Výsledky odpovědí jsou v následující tabulce:

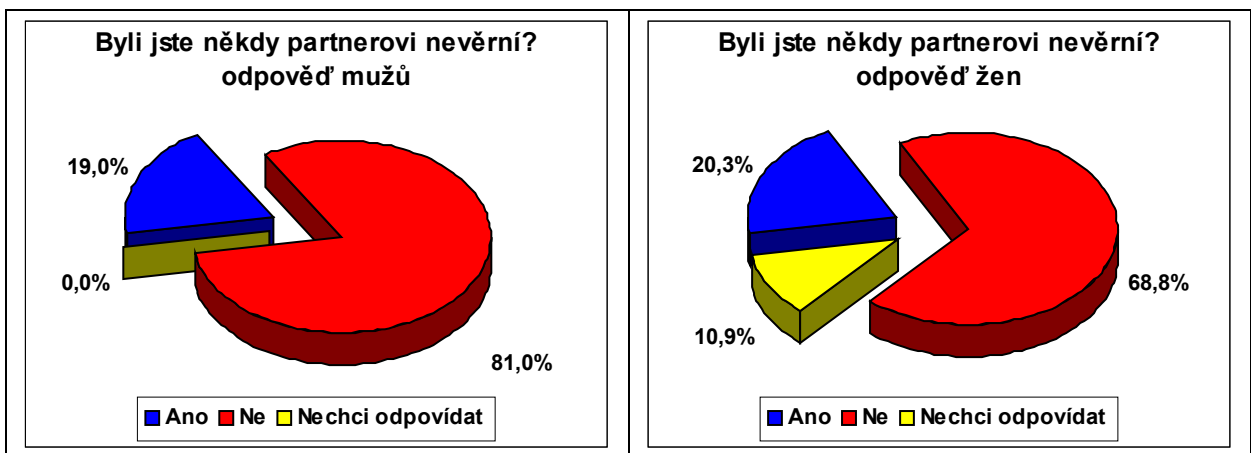
	Muži	Ženy	Celkem
Ano	4	13	17
Ne	17	44	61
Nechci odpovídat	0	7	7
Celkem	21	64	85

Tab. 6-7: Odpovědi na otázku: „Bylí jste někdy partnerovi nevěrní?“

Obr. 6-7: Přehled kolik lidí bylo někdy partnerovi nevěrných

Z grafu je vidět, že na tuto otázku nechtělo 8,2 % respondentů odpovídat, 20 % se k nevěře přiznalo a 71,8 % lidí odpovědělo, že nevěrní ve vztahu nebyli. Mnohem zajímavější je ale rozdělení odpovědí na muže a ženy. Výsledek zobrazují následující grafy:

Obr. 6-8: Odpovědi mužů a žen zda byli partnerovi nevěrní

Z výsledků průzkumu při rozdělení na muže a ženy vychází, že mírně vyšší procento nevěry ve vztahu přiznaly ženy. Zároveň ale ještě skoro dalších 11 % žen

nechtělo na tuto otázku odpovídat. Dá se předpokládat, že větší část z těchto 11 % žen bylo někdy ve vztahu partnerovi nevěrných, neboť i když se jednalo o anonymní dotazník, tak někdo může mít problém nevěru přiznat. V tomto případě se mnohem snáze říká „Ne“ než „Ano“. Na odpovědi se lze dívat i z druhého pohledu. Celých 81 % mužů bylo partnerce ve vztahu věrných, kdežto věrných žen ve vztahu je jen 68,8 %. Z mého průzkumu vyplývá, že i když si většina myslí, že jsou nevěrnější muži, protože to mají v sobě zakořeněné a je to v jejich genech, tak ve skutečnosti jsou mírně nevěrnější ženy.

6.4.4 Odpuštění nevěry

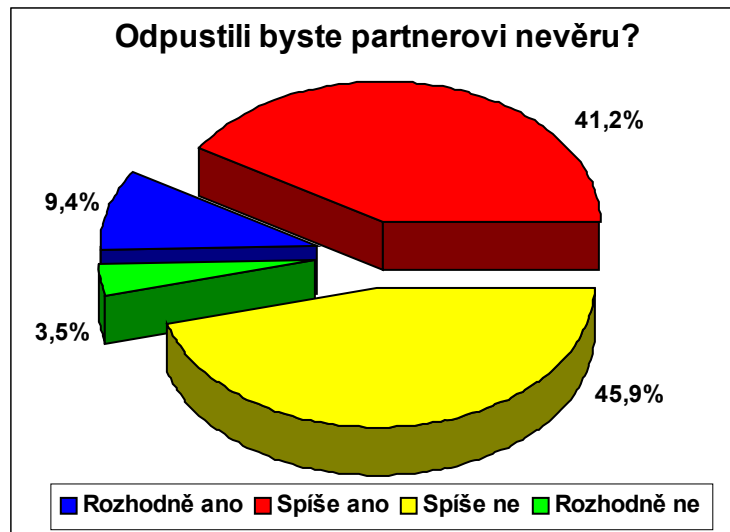
V dotazníku bylo celkem pět otázek, které směřovaly k odpuštění nevěry, případně toho, jak by se dotazovaní po nevěře zachovali. Šlo o tyto otázky:

- Odpustili byste svému partnerovi nevěru?
- Pokud by jste se o nevěře partnera dozvěděli, chtěli byste vztah zachovat? A jaký by byl hlavní důvod pro zachování Vašeho vztahu?
- Obrátili byste se v případě partnerských problémů na manželskou poradnu? Znáte někoho, kdo se na ní obrátil a jaký byl výsledek?

První otázkou bylo, zda by respondenti obecně odpustili partnerovi nevěru.

	Muži	Ženy	Celkem
Rozhodně ano	2	6	8
Spíše ano	9	26	35
Spíše ne	9	30	39
Rozhodně ne	1	2	3
Celkem	21	64	85

Tab. 6-8: Odpovědi na otázku: „Odpustili byste svému partnerovi nevěru?“

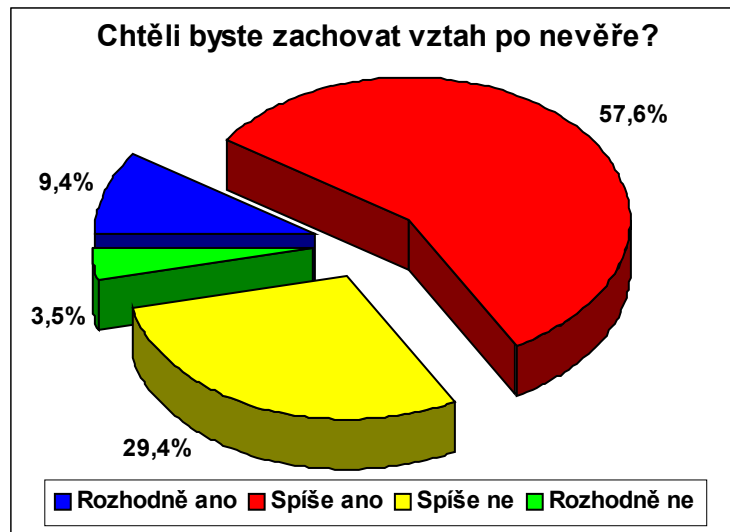
Obr. 6-9: Výsledky otázky o odpuštění nevěry

Na tuto otázku nedal průzkum jednoznačnou odpověď. Rozdělení odpovědí bylo zhruba půl na půl. Většina odpovědí byla spíše ano, nebo spíše ne. Jasných odpovědí (rozhodně ano, rozhodně ne) bylo jen malé množství a v tomto případě více převažovalo „rozhodně ano“. U této otázky nebyly skoro žádné rozdíly vůči pohlaví, věku, bydlišti nebo vzdělání odpovídajících. Pouze u mladších lidí ve věkovém rozmezí 21 až 30 let a u vysokoškolsky vzdělaných o trochu víc převažovala odpověď asi ne.

Podobnou otázkou bylo, zda by odpovídající chtěli zachovat vztah i po té, co by se o nevěře partnera dozvěděli. Navazující otázka byla, jaký by byl hlavní důvod pro zachování partnerského vztahu.

	Muži	Ženy	Celkem
Rozhodně ano	3	5	8
Spíše ano	11	38	49
Spíše ne	6	19	25
Rozhodně ne	1	2	3
Celkem	21	64	85

Tab. 6-9: Odpovědi na otázku: „Pokud byste se dozvěděli o partnerově nevěře, chtěli byste vztah zachovat?“

Obr. 6-10: Zachování vztahu po nevěře

Pokud by se lidé dozvěděli o partnerově nevěře, tak by s největší pravděpodobností chtěli vztah zachovat. V tomto duchu se vyjádřilo celkem 67 % dotázaných. Z tohoto výsledku v porovnání s předchozí otázkou vychází, že někteří lidé by nevěru svému partnerovi neodpustili, ale i přesto by chtěli vztah zachovat. Důvodem je to, že 50 % dotázaných by nevěru rozhodně nebo spíše ano odpustilo a vztah by chtělo zachovat celých 67 % dotázaných. I zde nebyl žádný výrazný rozdíl v odpovědích mužů a žen a výsledek se prakticky shodoval. Výraznější rozdíl proti celkovému hodnocení byl jen u mladších lidí ve věku 21 až 30 let, kde by chtěla po nevěře vztah spíše zachovat jen polovina dotázaných. Podobný výsledek vyšel i u vysokoškolsky vzdělaných lidí, kde by chtělo vztah spíše zachovat (rozhodně ano a spíše ano) 55 % dotázaných. Podobně jako mladí lidé a vysokoškoláci vyšla také kategorie svobodných lidí, kde je pro zachování vztahu po nevěře zhruba polovina. Na opačné straně jsou lidé žijící v manželství, kde by chtělo vztah po nevěře spíše zachovat 90,6 % lidí, přitom nikdo z nich neodpověděl „určitě ne“. V několika případech bylo u těchto dvou otázek (odpuštění nevěry a zachování vztahu) doplněno, že vždy záleží na okolnostech nevěry, na stavu v jakém se partnerský vztah před nevěrou nacházel, jak dlouho trval atd..

Navazující otázkou bylo, jaký by byl důvod pro zachování vztahu po nevěře. V největší míře to byli děti, případně rodina. Tato odpověď se objevila v 46,1 % případů. Druhým nejčastějším důvodem byla láska k partnerovi (14,5 %). Na dalším místě byla délka vztahu a s ní spojené vzpomínky, porozumění s partnerem, prožité hezké chvíle atd. (7,9 % odpovědí). V 5,3 % případů to byly peníze nebo majetek. Z méně obvyklých odpovědí to bylo například nebýt sama, neochota si hledat jiného partnera, problém najít si partnera se kterým by si dotyčná osoba rozuměla, víra v možnou lepší budoucnost vztahu po nevěře, kvůli jednomu šlápnutí vedle by se neměl zahazovat dlouhodobý vztah, nebo věta: „Jedna sněženka jako nedělá.“

	Muži	Ženy	Celkem
Rozhodně ano	0	1	1
Spíše ano	5	21	26
Spíše ne	12	37	49
Rozhodně ne	4	5	9
Celkem	21	64	85

Tab. 6-10: Počty odpovědí ohledně obrácení se na manželskou poradnu v případě problémů

Obr. 6-11: Zachování vztahu po nevěře

V předcházející tabulce a grafu je odpověď na otázku zda by se respondenti obrátili v případě partnerských problémů na manželskou poradnu. Svě problémy by takto řešila necelá třetina lidí. Zbylé více než dvě třetiny by se na manželskou poradnu neobracelo. V porovnání mužů a žen se na manželskou poradnu obrátilo o něco více žen než mužů, ale rozdíl není velký. Rozhodně ano a spíše ano odpovědělo 34,4 % žen, kdežto u mužů odpovědělo stejně 23,8 % z nich.

V otázce, zda lidé znají někoho, kdo se na manželskou poradnu obrátil a jaký byl poté výsledek, odpovědělo 82,4 % že nikoho takového neznají. Zbýlých 17,6 % znají ve svém okolí někoho, kdo se na manželskou poradnu obrátil. Pouze ale ve dvou případech z patnácti (tj. 13,3 %) byl výsledek kladný, vztah se začal vyvíjet k lepšímu. V ostatních případech vztah skončil buď rozchodem nebo rozvodem, i když až po nějaké době ne okamžitě. Došlo tak pouze k oddálení konce.

6.4.5 Názory na nevěru

Jednou z otázek bylo, zda si respondenti myslí, že je dnes nevěra rozšířenější než v minulosti a pokud ano, tak proč tomu tak.

Obr. 6-12: Odpovědi zda je dnes nevěra rozšířenější než v minulosti

Skoro polovina z dotázaných odpověděla, že dnes je nevěra víc rozšířená než v minulosti. Naopak 37,6 % si nemyslí, že by tomu tak dnes bylo. Důvody proč tomu tak je byly velice různorodé. Nejčastěji bylo zmíněno, že je taková doba, je obecně více možností a díky internetu a mobilním telefonům jsou jednodušší možnosti komunikace. Jako další důvody byly celkově větší promiskuita, nestabilní rodiny, více emancipované ženy, celková změna sociálního prostředí a společnosti, jiný životní styl oproti minulosti, celkově větší tolerance k nevěře a další.

Jak již šlo vyzorovat z odpovědí na předchozí otázku, tak dnešní společnost nevěru spíše toleruje. Lidé měli v dotazníku odpovídat na otázku, jak podle nich dnešní společnost posuzuje otázku nevěry. Na výběr byly tři odpovědi – závažný problém, středně závažný problém a nezávažný problém. Výsledky odpovědí jsou na následujícím obrázku:

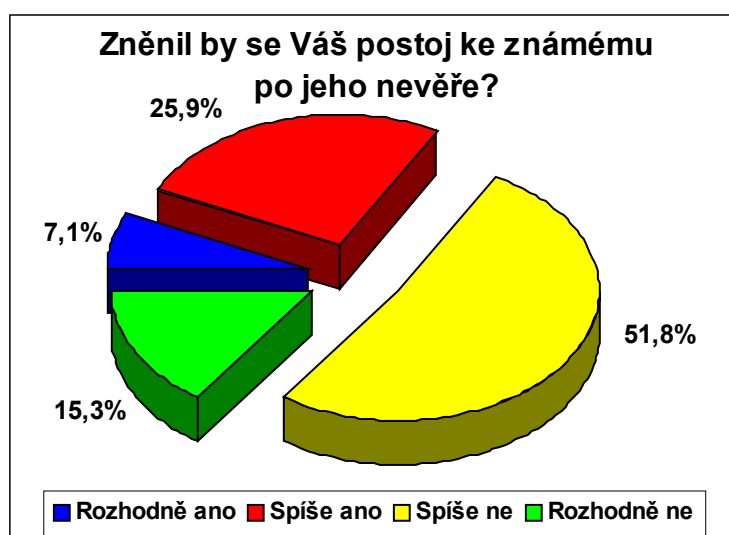
Obr. 6-13: Jaký je nevěra problém ve společnosti

V tomto případě výsledky odpovídají očekávání, že společnost nevěru toleruje. Více než třetina dotázaných si myslí, že nevěra je ve společnosti brána jako nezávažný problém. Naopak pouze přibližně každý devátý člověk si myslí, že společnost vnímá nevěru jako závažný problém.

Další otázkou bylo, zda by se změnil postoj a názor dotazovaného ke známému, pokud by se dozvěděl o jeho nevěře.

	Muži	Ženy	Celkem
Rozhodně ano	0	6	6
Spíše ano	1	21	22
Spíše ne	12	32	44
Rozhodně ne	8	5	13
Celkem	21	64	85

Tab. 6-11: Kolik lidí by případně změnilo názor na známého po jeho nevěře

Obr. 6-14: Podíl změny názorů na známého po jeho nevěře

Z odpovědí vyplývá, že většina lidí by názor na známého po jeho nevěře nezměnila a neovlivnilo by to jejich mínění o něm. Více tolerantnější jsou v tomto případě muži, kdy 95,2 % mužů odpovědělo spíše ne, nebo rozhodně ne. U žen to bylo jen 57,8 %. Naopak 42,2 % žen by názor na známého změnila.

Respondenti měli dále uvést ve dvou volných otázkách proč jsou ženy a muži nevěrní, co je důvodem. Proč jsou ženy ve vztahu nevěrné byl důvod ve velkém množství odpovědí velice podobný. V 64,6 % případů to byla určitá nespokojenost ve stávajícím vztahu, především pak nespokojenost citového charakteru. Jednalo se

o citové strádání ve vztahu, kdy ženám není věnována dostatečná pozornost, něha, nedostatečné porozumění od partnera, nedostatečný zájem o ženu a její problémy, menší komunikace s partnerem a celkové problémy v partnerském vztahu. Nejvýstižněji toto vystihuje jedna odpověď: „Ženy chtějí být milovány a vyžadují pozornost muže. Když jí nemají hledají jinde.“ Autorkou této odpovědi byla žena. Jako další důvody byly uvedeny následující: sexuální touha a nedostatek sexu doma, případně vyžadují takový sex, kterého se jim s partnerem nedostává, chvilkové citové vzplanutí a celková poblázněnost někým jiným, pocit osamělosti, únik z reality všedních dnů, lepší finanční zabezpečení nebo jejich věčná nespokojenost s tím co mají. Některé z těchto názorů vystihuje odpověď jedné z žen: „Ženy si mnohdy neváží toho, co mají doma a stále hledají něco jiného. Až později si uvědomí to, co tím ztratily.“

Důvody proč jsou muži nevěrní byli více různorodé. Nejčastěji to byla nespokojenost ve vztahu – převážně po sexuální stránce a sexuální touha obecně (43,2 % odpovědí), dále pak geny a to že jsou muži nevěrní od přírody (7,4 % odpovědí). Z dalších odpovědí to byly následující: hledání vysněné a ideální ženy, touha zažít něco jiného, změna stereotypu, touha po mladší a přitažlivější partnerce, touha po dobrodružství, dokazování si, že mají na to mít milenku, ale i problémy v partnerském vztahu, kdy se jim partnerka nevěnuje a nedostává se jim toho, čeho se dožadují, nebo že i odpověď, že nemusí mít důvod.

6.4.6 Vztah po nevěře

Respondenti měli v této otázce odpovědět, zda se setkali ve vztahu s nevěrou a pokud ano, jak to jejich vztah ovlivnilo a v čem se vztah změnil. Z celkového počtu 85 odpovídajících se s nevěrou setkalo 28 z nich, což je 32,9 %. Všichni kteří se s nevěrou ve vztahu setkali odpověděli, že to jejich vztah a vztah k partnerovi změnilo. V 75 % případů se změnila důvěra mezi partnery, která se ztratila a vedla k rozpadu vztahu.

Další otázkou průzkumu bylo, zda ti kteří se s nevěrou setkali poté měli nějaké závažnější tělesné nebo duševní problémy. Výsledky odpovědí jsou v následující tabulce.

	Muži	Ženy	Celkem
Problémy ano	4	10	14
Problémy ne	5	9	14
Celkem	9	19	28

Tab. 6-12: Kolik lidí mělo po nevěře vážnější tělesné nebo duševní problémy

Respondenti, kteří se setkali s nevěrou partnera, tak v polovině případů měli nějaké závažnější problémy. Mezi muži a ženami není v tomto případě rozdíl. Poměr těch kteří měli po nevěře problémy a ti, kteří problémy neměli je přibližně stejný, což je vidět z předchozí tabulky.

Další z otázek byla zaměřená na to, zda by odpovídající měli strach v následujícím vztahu z nevěry, pokud by se s nevěrou setkali v předchozích vztazích.

	Muži	Ženy	Celkem
Ano	13	50	63
Ne	8	14	22
Celkem	21	64	85

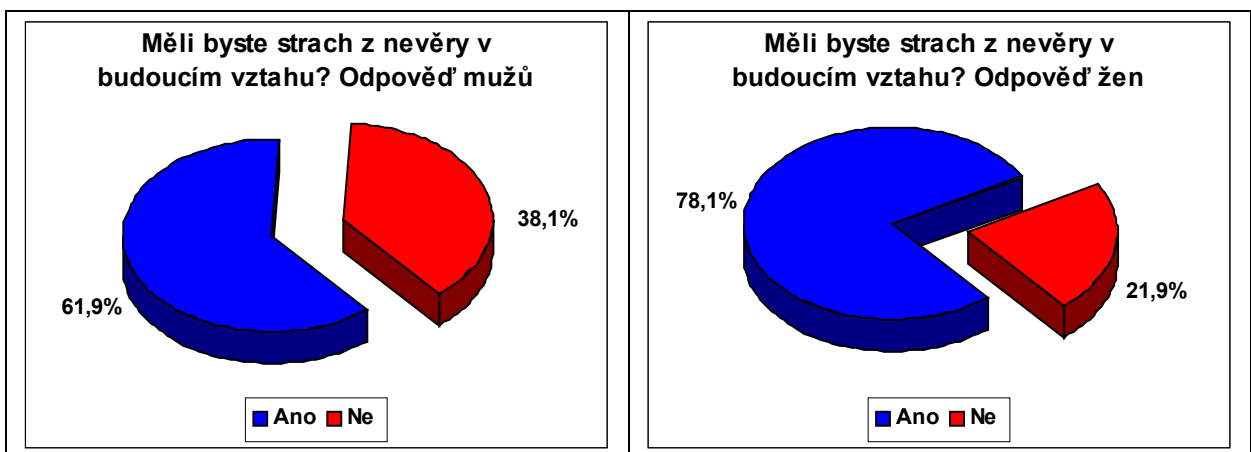
Tab. 6-13: Kolik lidí by mělo po nevěře strach v budoucím vztahu

Pokud by se respondenti setkali s nevěrou v některém z předchozích vztahů, tak většina z nich (74,1 %) by se pak nevěry obávala i v dalším vztahu.

Obr. 6-15: Kolik lidí by se po nevěře v budoucím vztahu obávalo případné nevěry

Z následujících grafů je vidět, že ženy se v tomto případě obávají případné nevěry o něco více než muži.

Obr. 6-16: Odpovědi mužů a žen zda by měli strach v nevěry v dalším vztahu

Poslední otázkou dotazníku bylo, zda by odpovídající požadoval při narození dítěte testy DNA. Tato otázka není pro ženy významná, pouze jediná z žen na ni odpověděla ano. V případě mužů kladně odpověděli na tuto otázku 4 z 21 dotazovaných, což je 19 %

6.5 Shrnutí výzkumu

Průzkum pomocí dotazníků vyplnilo celkem 85 respondentů. Pro tuto práci je to dostatečný počet, z něhož lze vyvozovat určité závěry.

Z výsledků vyplynulo, že lidé si nejvíce v partnerském vztahu váží důvěry, poté lásky a komunikace se svým partnerem. Naopak nejméně důležité jsou pro ně společné zájmy a peníze. Za nevěru většina lidí považuje sex v jakékoliv formě, ale pro nezanedbatelné procento lidí je nevěrou již líbání. Obecně převažuje názor, že nevěrnější jsou ve vztahu muži, ale z mého průzkumu vyšlo, že v předchozích či současných partnerských vztazích byly mírně nevěrnější ženy. Pokud by se člověk s nevěrou ve vztahu setkal, tak přibližně polovina lidí by nevěru dokázala odpustit a vztah zachovat, druhá polovina nikoliv. V tomto případě ale vždy hodně záleží na okolnostech nevěry, délce vztahu a spoustě dalších faktorů. Pokud by k nevěře došlo, tak většina odpovídajících by partnerské problémy způsobené nevěrou neřešila pomocí manželské poradny.

Podle průzkumu je obecně nevěra dnes mírně rozšířenější než v minulosti a nepovažuje se za tak závažný společenský problém. Pokud se lidé o nevěře ve svém okolí dozví, tak více tolerantnější k nevěře jsou muži. Lidé, kterých se přímo dotkla nevěra ve vztahu, tak polovina z nich měla nějaké závažnější tělesné nebo duševní problémy. V případě, kdy by v některém předchozím vztahu se člověk setkal s nevěrou, tak tři čtvrtiny lidí by se obávali toho, že se s nevěrou znovu setkají i v následujícím vztahu. Obava z nevěry ve vztahu je tedy poměrně velká.

Z počtu dotazníků vyplněných v rámci tohoto průzkumu lze vyvodit výše uvedené závěry, nelze však z něj vyvozovat obecně platné závěry v celé společnosti, neboť to by musel být počet odpovídajících řádově větší.

Závěr

Bakalářská práce se blíže zabývá partnerskou nevěrou a jejími psychickými důsledky. Partnerská nevěra byla součástí lidských společenství již od nepaměti a v současné době je stále značně rozšířená.

Teoretická část se zabývá historií nevěry, v níž je poukázáno na odlišné postoje vůči nevěře v průběhu dějin. Zároveň také přináší křesťanský a islámský pohled na cizoložství. V práci jsou rozlišeny typy nevěř, příčiny a motivace za kterých nevěra vzniká, a pak zejména psychické důsledky nevěry. Podrobněji se také zabývá osobnostními charakteristikami lidí, kteří jsou náchylní k nevěrnému chování, a jejich očekávání od partnerského vztahu. V závěru je popsána problematika a pohled na provádění testů otcovství.

Z teoretické části vyplývá, že většina lidí je dnes věrná tradičnímu monogamnímu svazku, avšak oproti historii už méně často bývá pouze jeden životní partner na celý život. Motivacemi k nevěře mohou být sexuální potřeby či konkrétní situace, v níž se člověk nachází. Nevěra partnera může mít devastující dopad na lidskou psychiku. Duševní krize vyvolána nevěrou partnera může zapříčiňovat úzkostné a depresivní stavy, častým problémem mohou být také různorodé somatické obtíže. Z osobních očekávání od vztahů vyplývá, že ženy častěji vyžadují hodnoty citového charakteru, zatímco muži ve vztahu kladou větší důraz na projevy vnějšího chování. Důležitou roli v budoucích vztazích jedince sehrává jeho primární rodina.

Praktická část se skládá z provedeného dotazníkového šetření a jeho následného vyhodnocení. Z výsledků vyplynulo, že lidé si nejvíce v partnerském vztahu váží důvěry, nejméně důležité jsou peníze. Za nevěru většina dotázaných považuje sex. v jakékoliv formě. Průzkum ukázal převládající podvědomý názor o větší náchylnosti k nevěře u mužů, avšak z mého šetření vyšla opačná skutečnost, že mírně nevěrnější jsou ženy. Pokud by se partneři s nevěrou setkali, tak přibližně polovina lidí by nevěru dokázala odpustit, ale vždy záleží na mnoha okolních

faktorech. V dnešní společnosti je nevěra mírně rozšířenější než v minulosti a není považována za závažný společenský problém. Významným faktorem je také, že polovina lidí, kteří se s nevěrou setkali, měli nějaké závažnější tělesné či duševní problémy. Rovněž strach a obavy z nevěry v následujícím partnerském vztahu jsou značně velké.

Z průzkumu této bakalářské práce lze vyvodit výše uvedené závěry, ovšem nelze z nich vyvozovat obecně platné závěry pro celou společnost, neboť to by počet respondentů musel být řádově větší a celé šetření mnohem rozsáhlejší.

Celkovou tematikou partnerské nevěry se zabývá mnoho odborníků, kteří o nevěře napsali velké množství knih, neboť se jedná o široké spektrum problémů, s řadou otázek a odpovědí souvisejících s partnerstvím a nevěrou. Z tohoto důvodu nelze v této bakalářské práci obsáhnout všechna témata, které se k nevěře vážou. Pro další rozšíření této práce by bylo jistě velice zajímavé zaměřit se na vývoj partnerských vztahů, které byly poznamenány nevěrou jednoho z nich.

Literatura

Monografie:

BAUER, J. *Sex v dějinách*. Třebíč: Akcent, 2003. 190 s. ISBN 80-7268-252-0.

CAPPONI, V.; NOVÁK, T. *Sám sobě manželským poradcem: První pomoc při příhodách nevěrných*. Praha: Grada Publishing, 1995. 112 s. ISBN 80-7169-163-1.

DYLEVSKÝ, I. *Somatologie*. 2. dopl. vyd. Olomouc: Epava, 2000. 480 s.
ISBN 80-86297-05-5

HARTL, P.; HARTLOVÁ, H., *Psychologický slovník*, Praha: Portál, 2000. 776 s.
ISBN 80-7178-303-X.

HAVLÍČKOVÁ, L. *Věrnost a nevěra v partnerství*. Zlín, 2008. Bakalářská práce.
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta humanitních studií. Vedoucí práce
J. Křemenová. Dostupné na
<<https://www.stag.utb.cz/apps/stag/dipfile/index.php?download=8088>>.

HONZÁK, R; NOVOTNÁ, V. *Krize v životě, život v krizi*. Praha: Road, 1994. 132 s.
ISBN 80-83385-60-00.

KRATOCHVÍL, S. *Manželská terapie*. Praha: Portál, 2006. 255 s.
ISBN80-7367-048-8.

LAŇKOVÁ, J.; SIBLÍKOVÁ, J. *Deprese: Doporučený diagnostický a léčebný postup pro všeobecné praktické lékaře*. Praha: Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP, 2004. 21 s. ISBN 80-903573-1-8.

MORUS (LEWINSOHN, R.) *Světové dějiny sexuality*. 2. dopl. vyd. Praha: Naše vojsko, 1992. 304 s. ISBN 80-206-0071-X.

PLZÁK, M. *Manželská tonutí*. Praha: Motto, 2000. 119 s. ISBN 80-7246-056-0.

PLZÁK, M. *Poruchy manželského soužití*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. 160 s. ISBN 14-521-88.

PLZÁK, M. *Poznání a léčba poruch manželského soužití*. Praha: Avicenum, 1973. 248 s. ISBN 08-037-73.

POUPĚTOVÁ, Š. *Netrapte se po rozvodu*. Praha: Grada Publishing, 2009. 176 s. ISBN 978-80-247-2046-3.

PRAŠKO, J; PRAŠKOVÁ, H; PRAŠKOVÁ, J. *Deprese a jak ji zvládat: Stop zoufalství a beznaději*. Praha: Portál, 2003. 180 s. ISBN 80-7178-809-0.

PRAŠKO, J. *Pomoc v zoufalství a beznaději aneb jak překonat depresi*. Praha: Grada Publishing, 1998. 264 s. ISBN 80-7169-446-0.

SOJKOVÁ, E. *Sourozenecké konstelace a jejich vliv na osobnostní charakteristiky*. České Budějovice, 2009. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Vedoucí práce J. Polivka. Dostupné na <http://theses.cz/id/upbnuq/downloadPraceContent_adipIdno_13892>.

ŠMOLKA, P. Nevěra: Pro podváděné i podvádějící. Praha: Grada Publishing, 2003. 112 s. ISBN 80-247-0397-1.

Překlad: ŠRAJER, J.; RYNEŠOVÁ, M.; FELDMANN, V. Život z víry, Překlad 2. dílu katolického katechismu pro dospělé. České Budějovice: PROTISK, 2005. 356 s. ISBN 80-7040-809-X.

VYMĚTAL, J. *Duševní krize a psychoterapie*. Hradec Králové: Konfrontace, 1995. 88 s. ISBN 80-901773-4-4.

WEISS, P.; ZVĚŘINA, J. *Sexuální chování v ČR – situace a trendy*. Praha: Portál, 2001. 160 s. ISBN 80-7178-558-X.

ZVOLSKÝ, P. *Speciální psychiatrie*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2005. 208 s. ISBN 80-7184-203-6.

Časopisecké statě:

BENEŠOVSKÁ, J.V čem se liší mužská a ženská nevěra? *Moje psychologie*, 2009, č. 11/2009.

VERECKÝ, L. Je monogamie přežitek?. *Magazín Dnes*. 2010, roč. 17, č. 6, s. 22 – 28.

Elektronické dokumenty:

ČT24. *Tresty podle práva šaría - ukamenování, bičování nebo useknutí ruky*. ČT24 [online]. 22. dubna 2009. [cit. 22. ledna 2010]. Dostupné na <<http://www.ct24.cz/svet/52457-tresty-podle-prava-saria-ukamenovani-bicovani-nebo-useknuti-ruky/>>.

DOUCHOVÁ, J. Co muži a ženy od vztahu očekávají. *Partnerské vztahy aneb Návod na přežití*. [online]. [cit. 26. února. 2010]. Dostupné na <<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/208572231000002-partnerske-vztahy-aneb-navod-na-preziti/>>.

HALUZA, R. Test otcovství má přesná pravidla. *Reflex.cz* [online]. 3. července 2008. [cit. 21. března 2010]. Dostupné na <<http://www.reflex.cz/Clanek32925.html>>.

HÉDLOVÁ, I. *Co je to nevěra?* Dáma.cz [online]. 18. srpna 2005. [cit. 13. ledna 2010]. Dostupné na <<http://sex.dama.cz/clanek.php?d=5388>>.

JANDOVÁ, L. *Nastává konec monogamie?* Novinky.cz [online]. 21. července 2008. [cit. 7. března 2010]. Dostupné na <<http://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/145398-nastava-konec-monogamie.html>>.

JEDIN, H. *Malé dějiny koncilů - 1. a 2. lateránský koncil (1123 a 1139)*. Theofil.cz [online]. 26. října 2009. [cit. 6. března 2010]. Dostupné na <<http://revue.theofil.cz/revue-clanek.php?clanek=910>>.

KLIMEŠ, J. *Frustrační teorie partnerského vztahu a otázka jáství*. [online]. 1995, [cit. 5. března 2010]. Dostupné na <<http://klimes.mysteria.cz/clanky/psychologie/frustrac.htm>>.

KLIMEŠ, J. *Rozchod a rozvod*. Partnerské vztahy aneb Návod na přežití. [online]. [cit. 14. ledna 2010]. Dostupné na <<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/208572231000013-partnerske-vztahy-aneb-navod-na-preziti/>>.

KOZUMPLÍK, M. Mánie jménem DNA. *Azrodina.cz* [online]. 11. října 2007. [cit. 20. března 2010]. Dostupné na <<http://www.azrodina.cz/1810-manie-jmenem-dna>>.

MAJED, M. *Dr. Vladimír Sáňka: Proč jsem konvertoval k islámu*. Britské listy [online]. 22. listopadu 2001. [cit. 18. ledna 2010]. Dostupné na <<http://www.blisty.cz/art/9324.html>>.

PEŠEK, K. Osm pravidel úspěšného manželství. *Xman.cz* [online]. 6. února 2010. [cit. 10. února 2010]. Dostupné na <http://xman.idnes.cz/osm-pravidel-uspesneho-manzelstvi-du0/xman-styl.asp?c=A100125_191215_xman-styl_fro>.

REDAKCE. Kterým ženám jsou muži nevěrní? *Žena.cz* [online]. 27. února 2010. [cit. 28. února 2010]. Dostupné na <<http://zena.centrum.cz/sex-vztahy/laska-a-vztahy/2010/2/27/clanky/kterym-zenam-jsou-muzi-neverni/>>.

ŠLAJCHRTOVÁ, L. Vysvlékne Evropa muslimky z burek? Zákazu je nejbliž Francie. *Idnes.cz* [online]. 27. února 2010. [cit. 28. února 2010]. Dostupné na <http://zpravy.idnes.cz/vysvlekne-evropa-muslimky-z-burek-zakazu-je-nejbliž-francie-pr3-/zahranicni.asp?c=A100225_152247_zahranicni_btw>.

ŠVIHEL, P. Genetik, který otcům testy DNA raději rozmlouvá. *Lidové noviny* [online]. 24. října 2007. [cit. 22. března 2010]. Dostupné na <http://www.lidovky.cz/genetik-ktery-otcum-testy-dna-radeji-rozmlouva-fr8-/ln_noviny.asp?c=A071024_000155_ln_noviny_sko&klic=222093&mes=071024_0>

WEISS, P. *Nevěra*. Partnerské vztahy aneb Návod na přežití. [online]. [cit. 14. ledna. 2010]. Dostupné na <<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10169534665-partnerske-vztahy-aneb-navod-na-preziti/>>.

WILKOVÁ, S. Zelené vdovy. Ženy, které peníze a blahobyt donutily žít v satelitu. *Idnes.cz* [online]. 20. října 2006. [cit. 16. února 2010]. Dostupné na <http://ona.idnes.cz/zelene-vdovy-zeny-ktere-penize-a-blahobyt-donutily-zit-v-satelitu-10j-/ona_vztahy.asp?c=A061019_185545_ona_vztahy_jup>.

Chammurapiho zákoník. Wikipedie – otevřená encyklopedie [online]. 2. března 2010 [cit. 6. března 2010] Dostupné na <http://cs.wikipedia.org/wiki/Chammurapiho_z%C3%A1kon%C3%ADk>.

Manželství. Wikipedie – otevřená encyklopedie [online]. 12. března 2010 [cit. 13. března 2010] Dostupné na <http://cs.wikipedia.org/wiki/Man%C5%BEelstv%C3%AD#K.C5.99es.C5.A5ansk.C3.A9_pojet.C3.AD_man.C5.BEelstv.C3.AD>.

Co to je DNA? *DNAtest.cz* [online]. 10. března 2010. [cit. 20. března 2010].
Dostupné na <http://dnatest.cz/cz/04_DNA_test_geneticka_analyza/cz_dna.asp>.

Přehled genetického testování [online]. [cit. 20. března 2010]. Dostupné na
<http://genetika.wz.cz/geneticke_testy.htm>.

Statistiky 2005 – DNA Test [online]. [cit. 20. března 2010]. Dostupné na
<http://dnatest.cz/cz/18_rocni_statistika_genetickyh_testu/cz_lab_stats.asp>.

Stručný vývoj genetiky [online]. [cit. 20. března 2010]. Dostupné na
<<http://genetika.wz.cz/historie.htm>>.

Příloha č.1 – dotazník

DOTAZNÍK

Jmenuji se Zuzana Černochová a jsem studentkou 3. ročníku Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. V současné době dokončuji bakalářskou práci na téma „Partnerská nevěra a její psychické důsledky“, jejíž součástí je tento dotazník, který si klade za cíl zjištění postoje mužů a žen k nevěře. Prosím Vás o jeho pečlivé vyplnění. Správnou odpověď zakřížkujte nebo zakroužkujte. V případě, že byste chtěli svoji odpověď opravit, škrtněte starou odpověď a zakroužkujte nově vybranou. Dotazník je zcela anonymní a veškeré údaje budou použity jen pro mou bakalářskou práci.

Předem Vám děkuji za spolupráci.

1) Jste:

- Muž
- Žena

2) Kolik je Vám let?

- do 20 let
- 21 - 30 let
- 31 - 40 let
- 41 - 50 let
- 51 let a více

3) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní
- Středoškolské bez maturity
- Středoškolské s maturitou
- Vysokoškolské

4) Vaše bydliště je:

- v obci (do 10 000 obyvatel)
- ve městě (nad 10 000 obyvatel)
- ve velkém městě (nad 100 000 obyvatel)

5) Vaši rodiče jsou:

- Manželé
- Rozvedení
- Vdovec/vdova
- Manželé, žijící odděleně
- Druh/družka

6) Váš rodinný stav:

- Svobodný/svobodná
- Ženatý/vdaná
- Druh/družka
- Rozvedený/rozvedená
- Vdovec/vdova
- Žijící odděleně

7) Očíslujte položky od 1 do 10 podle toho, jak jsou pro Váš partnerský vztah důležité: (1 = nejdůležitější)

- Důvěra
- Komunikace s partnerem
- Láska
- Peníze
- Porozumění
- Respekt
- Sex
- Společné zájmy
- Tolerance
- Věrnost

8) Myslíte si, že jsou nevěrní častěji muži nebo ženy? Pokud můžete odůvodněte, proč tomu tak je.

- Muži
 - Ženy
 - Stejně
-
-

9) Co už považujete za projev nevěry?

-
-

10) Odpustil/a byste svému partnerovi/partnerce nevěru?

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne

11) Byl/a jste někdy partnerovi/partnerce nevěrný/á? (Pokud je Vám tato otázka nepříjemná nemusíte na ni odpovídat)

- Ano
- Ne
- Nechci odpovídat

12) Myslíte si, že dnes je nevěra více rozšířená, než v minulosti?

- Ano
- Ne
- Nevím

13) Pokud jste na předchozí otázku uvedli „ano“ zdůvodněte, proč si myslíte, že tomu tak je?

.....
.....

14) Jak posuzuje podle Vás současná společnost otázku nevěry?

- Závažný problém
- Středně závažný problém
- Nezávažný problém

15) Pokud byste se dozvěděli o partnerově/partnerčině nevěře, chtěli byste vztah zachovat?

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne

16) Jaký by byl hlavní důvod pro zachování Vašeho vztahu?

.....
.....

17) Obrátili byste se v případě partnerských problémů na manželskou poradnu?

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne

18) Znáte někoho, kdo se obrátil na manželskou poradnu? Pokud ano, jaký byl výsledek?

- Ano
- Ne

.....

19) Pokud byste se dozvěděli/a o nevěře známého, změnilo by to Váš postoj k němu?

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne

20) Uveďte, jaký je hlavní důvod, proč jsou ženy nevěrné:

.....
.....

21) Uveďte, jaký je hlavní důvod, proč jsou muži nevěrní:

.....
.....

22) Pokud jste se ve Vašem vztahu již s nevěrou setkal/a, změnilo to Váš vztah k partnerovi? Pokud můžete, uveďte v čem se hlavně Váš vztah změnil.

- Ano
- Ne
- Nesetkal

.....

.....

23) Pokud jste se s nevěrou setkal/a, měl/a jste nějaké závažnější tělesné nebo duševní problémy?

- Ano
- Ne

24) Pokud byste se s nevěrou setkali, měli byste v budoucím vztahu strach z možné partnerovy nevěry?

- Ano
- Ne

25) Požadoval/a byste při narození Vašeho dítěte testy DNA?

- Ano
- Ne

Abstrakt

ČERNOCHOVÁ, Z. *Partnerská nevěra a její psychické důsledky*. České Budějovice 2010. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra psychologie. Vedoucí práce PhDr. Jan Polivka.

Klíčová slova: nevěra, motivace, typy nevěry, muž a žena, očekávání od vztahu

Práce se blíže zabývá partnerskou nevěrou. Teoretická část se zaměřuje zejména na příčiny vzniku a typy nevěry, její psychické důsledky, typologii představitelů partnerské nevěry a očekávání mužů a žen od partnerského vztahu. Součástí je kapitola pojednávající o testech DNA, za jejichž pomoci lze určit otcovství dítěte. Praktická část je založena na výzkumném šetření, na jehož základě jsou vyhodnoceny stanovené cíle. Výzkum poskytuje informace o postojích a toleranci lidí k nevěře a pořadí hodnot, které ve vztahu zastávají.

Abstract

ČERNOCHOVÁ, Z. Partnership Infidelity and it's Psychological Consequenses. České Budějovice 2010. Bachelor work. University of South Bohemia in České Budějovice. Faculty of Theology. Department of Psychology. Consultant PhDr. Jan Polivka

Key words: infidelity, motivation, types of infidelity, man and woman, partnership expectation

The work deals with partnership infidelity. Theoretical part is mainly concerned with reasons of origin and types of infidelity, it's psychological impact, typology of representatives of partnership infidelity and man and woman partnership expectations. One chapter deals with DNA test, commonly used in paternity tests. Practical part is based on research, provides the basis for evaluation of proposed objectives. Research offers the informations about people's attitudes and tolerance to infidelity and rank of values, preferred in their partnership.